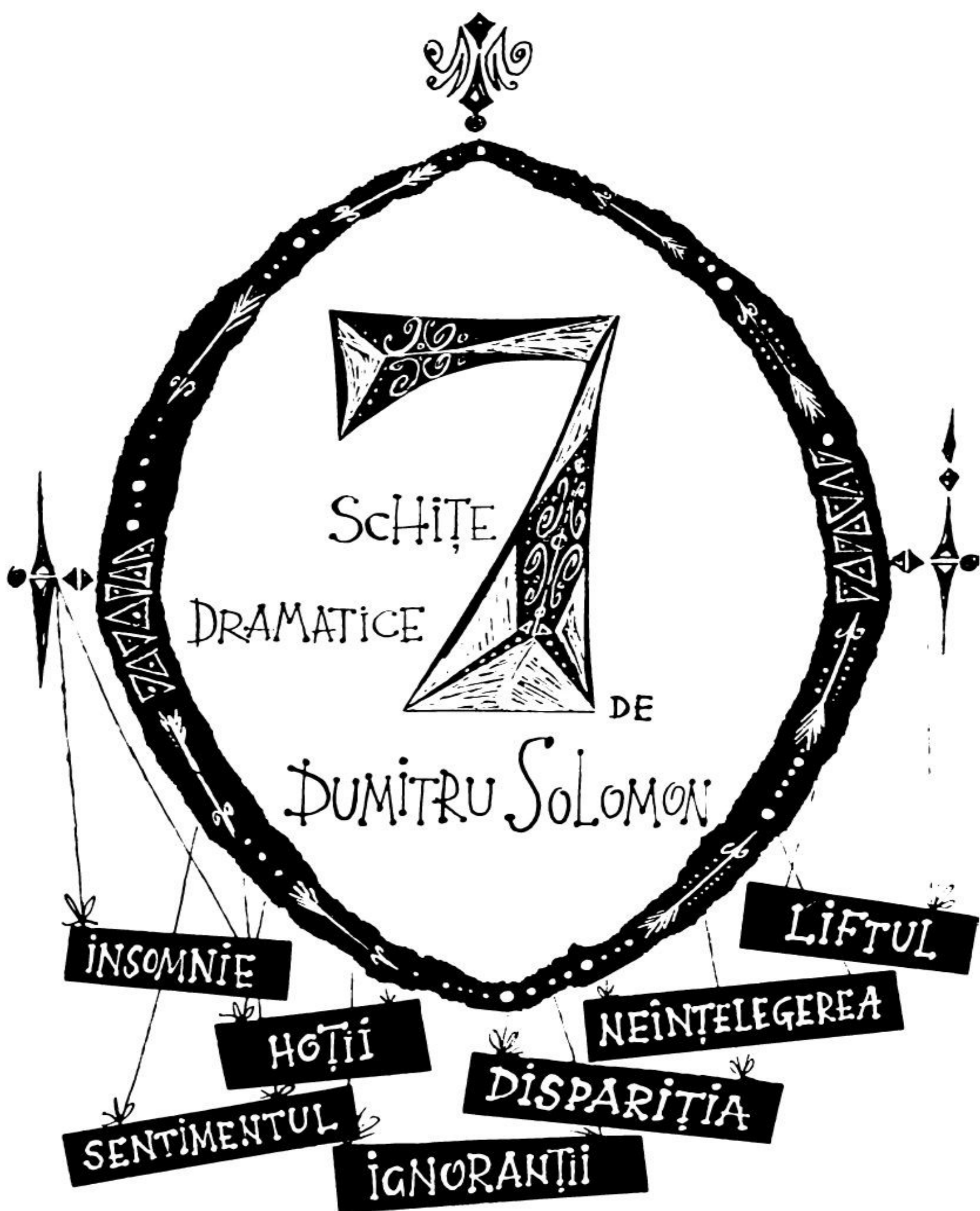

7
SCHIȚE
DRAMATICE
DE
DUMITRU SOLOMON
INSOMNIE
LIFTUL
NEÎNȚELEGEREA
HOȚII
DISPARIȚIA
SENTIMENTUL
IGNORANȚII

DUMITRU SOLOMON

7 schiţe dramatice

Cuprins

Înţelegerea

O cameră de copil. Alina sta pe un scaun, cufundată în gânduri. Jucăriile sunt împrăştiate împrejurul ei. Se deschide încet uşa, intră Tatăl, cu o expresie de stinghereală pe figură.

TATAL: Nu ştii de ce am venit... Pun rămăşag că nu ştii... *(Alina nu răspunde.)* Bravo, ai ghicit! Eşti o şmecheră fără pereche. Ai ghicit, dar nu vrei să spui... Lasă, nu-i nimic. Am să-ţi spun eu... Am venit să ne împăcăm. Ai văzut că ştii? Gata, am fost supăraţi trei zile, ne ajunge. Uite, eu îţi întind mâna. Tu-mi întinzi mânuţa ta şi, cât ai clipi, ne-am împăcat. (*Întinde mâna; Alina rămâne ne mişcată pe scaun*.) Ei, hai, zău... ai fost supărată trei zile, îţi ajunge... Dă mânuţa! (*Alina îl priveşte fix. Nu face niciun gest*.) Vrei să ne-mpăcăm? Spune şi tu un cuvânt, ceva... (*Aşteaptă. Niciun răspuns*.) Nu vrei să vorbeşti cu tăticul tău?... (*Niciun răspuns*.) Închide ochişorii, şi tata îţi face o surpriză. (*Alina nu închide ochii*.) Bine, dacă nu vrei să închizi ochişorii, nu-i nevoie. Tata îţi dă şi aşa ce ţi-a adus. (*Scoate din buzunar o ciocolată mare şi i-o oferă. Alina nu face niciun gest. Tatăl îi pune ciocolata în braţe. Ciocolata alunecă şi cade pe jos. Tatăl o ridică, i-o pune din nou în braţe. Ciocolata cade*.) Eşti o fetiţă rea. N-ar trebui să mă refuzi. Pentru că m-ai refuzat, am să plâng. (*Se preface că plânge. Alina îl priveşte fără expresie.*) Cum,

sufletul tău nu se-nduioşează când mă vezi că plâng? Alina, tu n-ai suflet? (*Îi ia mâna*.) Împăcare, împăcare, niciodată supărare. (*Alina îşi abandonează mâna inertă şi nu schiţează niciun gest de înţelegere*.) Uite, recunosc că am şi eu o vină. Amândoi suntem vinovaţi, şi gata. Acuma, că am recunoscut, s-a terminat. Ne împăcăm şi nu ne mai supărăm niciodată. Ne-am înţeles? Ei? Spune măcar da sau nu. Eu cu cine vorbesc, Alina? Te-am rugat frumos să-mi răspunzi. Vrei să te-mpaci sau nu? Dacă ţi-e oarecum să faci tu primul pas, îl fac cu. (Face un pas.) Poftim, fac tot eu şi al doilea pas. (*Îl face. A ajuns lângă ea. Alina a rămas nemişcată*.) Hai, Alina. Tu nu trebuie decât să-mi întinzi mânuţa. Dacă nu vrei tu să-mi dai mânuţa, o iau eu şi ne împăcăm. Pur şi simplu. Fără solemnităţi. Aşa... spontan... ca între prieteni... ca între oameni. (*Îi ia mâna. Aceeaşi inerţie*.) Bine, dar numai eu trebuie să fac concesii? Nu-i drept, pe cuvântul meu. Dar le fac. Nu mă plâng. (*Îi sărută mâna.*) Acuma ne putem considera împăcaţi? Tu eşti o fetiţă deşteaptă. Şi sensibilă. Ne putem considera împăcaţi, nu-i aşa? Bravo, îmi place că eşti o fată înţelegătoare. Şi sensibilă. Se cheamă că ne-am împăcat. (*Alt ton.*) Ei, ce-ai mai făcut azi la şcoală? (*Alina tace*.) A, am uitat ceva! (*Scoate din buzunar o păpuşă şi i-o întinde Alinei. Alina nici n-o priveşte*.) O păpuşă, Alina. Ţi-am cumpărat-o. Uite-te ce frumoasă e! (*Alina nu se uită*.) Ţi-o dăruiesc, *(I-o pune în braţe. Păpuşa alunecă şi cade*.) Săraca păpuşă! A căzut şi s-a lovit! (*O mângâie în felul în care fac copiii*.) Plânge. (*I-o pune din nou în braţe. Păpuşa cade*.) N-ai deloc suflet. Te rog de un sfert de oră să ne împăcăm şi taci ca o... ca o... păpuşă de carton din astea. (*Arată păpuşa căzută la picioarele Alinei*.) Uite, mai fac o concesie. Eu singur sunt vinovat. Îmi dau scama că te-am jignit — nu mai ştiu ce ţi-am spus atunci — dar cu sunt vinovat. Recunosc. Te rog să

mă ierţi. Au fost iertaţi oamenii şi pentru lucruri mai grave. Să ne împăcăm. (*Nicio reacţie din partea Alinei*.) Alina, fii rezonabilă! Doar n-o să stăm supăraţi toată viaţa. Te rog. Uite, cad în genunchi în faţa ta. (*În genunchi. Cu mâinile împreunate ca pentru rugăciune*.) Iartă-mă. Alina! (*Niciun răspuns. Alina îl priveşte fără expresie*.) Te implor. Nu mă ridic de aici până nu te împaci cu mine. (*Alina nu reacţionează. Pauză*.) Sufletul tău nu vibrează deloc, ce Dumnezeu? Nu te doare că eu, tatăl tău. Stau aici. În genunchi, în faţa ta şi-ţi cer iertare? (*Niciun răspuns*.) Mă dispreţuieşti? Mă urăşti? Răspunde! (*Se ridică*.) Nu, aşa nu mai merge! Am făcut concesii peste concesii, în faţa nimănui n-am stat în genunchi... Uite plec şi rămânem supăraţi până la sfârşitul zilelor noastre. (*Se îndreaptă spre ieşire*.) Am plecat, Alina. Pe cuvântul meu că am plecat! (*Deschide uşa, se uită la Alina, dar nu descoperă nicio lumină în privirile nepăsătoare ale fetitei*.) Plec şi nu mă mai întorc. Plec definitiv. Plec, de tot, Alina. Ai să regreţi profund. Ai să mă ai pe conştiinţă. Doar sunt tatăl tău. Dacă vrei să nu plec, hai să ne împăcăm! Vrei? Nu vrei? Răspunde odată, nu-ţi bate joc de mine! Alina, eu nu sunt un terchea-berchea. Eu sunt tatăl tău. Îmi porţi numele. Trebuie să mă respecţi. Trebuie să mă iubeşti. De fapt, tu mă iubeşti, nu-i aşa? (*Nici un răspuns*.) Cât o să ţie supărarea asta? Uite, nu mai plec. Mă întorc la tine şi ne împăcăm. (*Închide uşa, se întoarce*.) Eu te-nţeleg. Probabil că te-am jignit profund, iar tu te-ai supărat pe bună dreptate. Acuma ţi-a trecut supărarea şi revii la sentimente mai bune. Aşa-i că am dreptate? Sigur că am. Eu când mă supăr pe cineva, îmi trece repede. Toţi ne supărăm, dar ne trece. Doar n-o să ne mâncăm între noi pentru o simplă jignire. Suntem oameni civilizaţi, nu? Dacă vrei, tata îţi face umbre chinezeşti pe perete. Nu, mai bine o fac pe ursul. (*Merge în patru labe*.) Morrr! Morrrr! Morrr! (*Alina

zâmbeşte.) Ei, vezi că te-ai înveselit? (*Alina nu mai zâmbeşte*.) Acum o fac pe soldatul. (*Merge prin cameră în pas de paradă şi imită sunetul trompetelor şi al tobelor. Alina zâmbeşte*.) Îţi place? (*Alina nu mai zâmbeşte*.) Acuma o să facem ca La circ. (*Urmează, într-o suită frenetică, jonglerii stângace. Scamatorii neduse până la capăt, tumbe, grimase, gesturi caraghioase etc. Epuizat, tatăl o priveşte pe Alina, care zâmbeşte*.) Ai văzut câte face tăticul pentru tine? (*Alina nu mai zâmbeşte*.) Acum ne-mpăcăm, nu-i aşa? (*Niciun răspuns*.) M-am umilit în faţa ta, mi-am călcat pe demnitate. Sunt şi eu om! Sunt şi eu intelectual, Alina! Am şi eu demnitatea mea. Nu, aşa nu se mai poate trăi. Alina! Serios că nu se mai poate! Am făcut tot ce-am putut. Asta e insensibilitate, cinism! Dar ce sunt eu? Ce-am făcut? Am ucis pe cineva? Măcar spune-mi de ce eşti supărată. Aştept. (*Pauză. Alina tace*.) Cred că nimănui nu i s-a mai întâmplat o poveste atât de cumplită. Alina, sunt tatăl tău. Vino-ţi în fire! Alina! (*Alina tace*.) Cât de mult semeni cu mama ta! Hai, isprăveşte odată comedia asta! Ajunge! Alina, tu auzi ce-ţi spun?! Alina, nu cumva tu nu mă mai iubeşti? (*Se uită fix în ochii ci, în aşteptarea răspunsului. Alina tace*.) De ce taci, Alina? Spune şi tu ceva. Critică-mă, pălmuieşte-mă, dar încetează cu tăcerea asta! Hai, dă-mi o palmă. (*Îşi apropie obrazul de ea*.) Uite, mă pălmuiesc singur. (*Se pălmuieşte*.) M-am autoflagelat. Ce mai vrei? Îţi dau ce vrei. O bicicletă pentru un cuvânt! Ca în Shakespeare. Ca în Richard al III-lea. Fac ce vrei tu, numai spune un cuvânt. (*Alina tace*.) Taras Bulba şi-a ucis fiul. Eu nu te ucid. Spune-mi măcar un cuvânt. Un cuvânt, un singur cuvânt. Alina — şi gata! Un cuvinţel. Acolo... de încurajare... Dacă nu spui măcar un cuvânt, tata moare. Uite, acuma mor. (*Se întinde pe jos*.) Am murit, gata. (Se uită cu coada ochiului la Alina, care nu e deloc impresionată,

încremenită în muţenia ei. (*Pauză. Tatăl aşteaptă. Nimic. Se ridică în culmea exasperării.*) Nimic nu te impresionează! Absolut nimic. Sunt un om nenorocit. De o mie de ori nenorocit. Mai nenorocit decât regele Lear! Sunt cel mai nefericit om din lume! Cel mai nefericit tată! Alina, vorbeşte, spune ceva, că altminteri mă sinucid. Mă omor de-adevăratelea! Ca Romeo. Poftim, am început să bat câmpii!… Îţi sărut picioarele. Sărut pământul pe care calci, numai vorbeşte. Un cuvânt… Un singur cuvânt…

ALINA (*cu voce albă*): N-ai pic de demnitate.

TATAL (*o îmbrăţişează*): Îţi mulţumesc, dragostea mea.

CORTINA

Ignoranţii

O cameră de intelectual, cărţi, cărţi, cărţi. Tatăl e la masa lui de lucru, citeşte, notează, citeşte... Se deschide încet uşa, intră Puiu, face câţiva păşi, îl vede pe Tata cufundat în lucru şi vrea să se retragă.

TATAL (*îi simte prezenţa*): Tu eşti? Hai, vino la tata. (*Puiu se apropie docil şi sfios*.) Mai aproape, mai aproape... Aşa. Ei, ce-ai făcut azi la şcoală?
PUIU (*blazat*): Am luat un zece la muzică.
TATAL: Bravo, bravo. Şi ce-ai cântat?
PUIU (*copil ascultător*): „O locomotivă”.
TATAL (*dornic de destindere*): „O locomotivă”? Foarte bine. Cântă-mi-l şi mie. Ca la şcoală. Hai.
PUIU (*cântă îngrozitor de fals*):

O locomotivă
Vine-n fuga mare
Şi-un şir de vagoane
Trage după ea.
Satu-ntreg aşteaptă
Plin de bucurie
Lucruri minunate
Din oraş să vie.

TATAL (*râde cu hohote*): Foarte frumos! Bravo!
PUIU (*contrariat*): N-am terminat, tăticule.
TATAL (*râzând cu lacrimi*): Bine spune... cântă.

PUIU (*grav*): De ce râzi? Cântecul nu-i de râs.
TATAL: Dar de ce e?
PUIU (*senin*): De cântat. (*Brusc.*) Tăticule, de unde vine cântatul?
TATAL: Cine?
PUIU: Cântatul.
TATAL: Adică... cum?
PUIU (*răbdător*): Cântatul, de unde vine el? Cine l-a inventat?
TATAL (*amuzat*): Nimeni. Oamenii.
PUIU: Nimeni sau oamenii?
TATAL: Oamenii.
PUIU: Toţi?
TATAL (*uşor încurcat*): Nu toţi.
PUIU: Dar cine? Cum îl cheamă pe acela care l-a inventat?
TATĂL: Cum să-ţi explic... N-a fost unul... Au fost mai mulţi.
PUIU: Şi cum l-au inventat?
TATĂL: Aşa... în procesul muncii.
PUIU (*calm*): În ce?
TATAL: În... în timp ce munceau.
PUIU: Munceau în fabrică?
TATAL: Nu, pe vremea aceea nu existau fabrici.
PUIU: De ce nu existau?
TATAL: Era în perioada comunei primitive.
PUIU: A cui?
TATAL: Vreau să spun că era de mult, când nu existau fabrici...
PUIU: Asta mi-ai mai spus, că nu existau fabrici.
TATAL: Da, ţi-am mai spus. (*Se gândeşte.*) Uite, nu existau fabrici, fiindcă oamenii nu inventaseră încă fabricile. Ai înţeles?
PUIU: Da.
TATAL (*uşurat de o imensă povară*): Bravo! Eşti băiat inteligent. Ai văzut ce repede ai priceput tot?!
PUIU: Da, tăticule. Şi cine a inventat cântatul?

TATAL (*semne de iritare*): Parcă spuneai că ai înţeles.
PUIU: Cu fabricile. Nu cu cântatul.
TATAL (*vădit indispus*): Şi te rog nu mai spune „cântatul".
PUIU: Dar cum să spun?
TATAL: Cântecul.
PUIU: Cântecul e unul. Unul singur. Eu te-am întrebat de cântat.
TATAL: Bine, bine... Spune-i cum vrei tu. De fapt, ce vrei de la mine?
PUIU: Cine a inventat cântatul?
TATAL: Parcă ţi-am spus. Oamenii.
PUIU: Gata. M-am lămurit. Nu te mai întreb cine, că habar n-ai. Păsărelele au învăţat de la oameni să cânte?
TATAL (*prevede o nouă ofensivă*): Nu.
PUIU: Dacă oamenii au inventat cântatul, cum au învăţat păsărelele să cânte?
TATĂL (*la un prag de exasperare*): Păsărelele ştiu să cânte aşa... de la natură.
PUIU: Dar natura de unde ştie?
TATAL: Natura e tot ce ne înconjoară, e adică... Natura e... natura.
PUIU: Am înţeles. Natura e natura.
TATAL (*socotind că a scăpat*): Ai să înveţi tu la şcoală.
PUIU: Bine, tăticule. Dar ce e aia natura?
TATAL (*metodic*): Pământul, copacii, iarba, florile, munţii, apele. Mă rog, totul!
PUIU: Şi televizorul?
TATAL: Televizorul nu.
PUIU: Păi nu se văd acolo copaci, flori, munţi şi ape?
TATAL: Ba da, dar copacii şi florile şi celelalte sunt filmate după natură.
PUIU: Şi soarele e tot natură?
TATAL: Şi.
PUIU: Şi luna?
TATAL: Şi luna, şi stelele, toate fac parte din natură.
PUIU: Şi cerul?

TATAL (*se apropie inconştient de prăpastie*): Sigur că da.
PUIU: Din ce-i făcut cerul?
TATAL: Cerul? Din... din... Cum din ce-i făcut?
PUIU: Din ce-i făcut.
TATAL (*exasperat*): Ce tot mă întrebi prostii de-astea?! Cerul e făcut clin atmosferă, din aer.
PUIU (*imperturbabil*): Dar ce. Acolo sus este aer? Mi-ai spus o dată. Că cosmonauţii plutesc aşa, prin rachetă, fiindcă nu-i aer. Şi de aia poartă măşti pe faţă.
TATAL: Fireşte, aşa e.
PUIU: Atunci, dacă nu e aer. Din ce-i făcut cerul?
TATAL (*ţipă*): Iar începi?
PUIU (*inocent*): Dacă nu mi-ai spus.
TATAL (*şi-a pierdut răbdarea*): Ai şi tu răbdare. Când ai să fii mai mare. Ai să înveţi la şcoală.
PUIU: Dar tu ai învăţat la şcoală din ce-i făcut cerul?
TATAL: Cred şi eu.
PUIU: Şi din ce-i făcut?
TATAL: Te rog să mă laşi în pace! Nu vezi că am de lucru?!
PUIU (*trist*): Tu m-ai chemat...
TATAL (*în faţa evidenţei*): Ai dreptate. Stai aici. Adică nu. Du-te şi fă-ţi lecţiile.
PUIU: Mi-am făcut lecţiile.
TATAL: Atunci stai aici, dar taci din gură.
PUIU: Bine. (*Tace*.)
TATAL: Aşa, bravo, eşti un băieţaş cuminte. (*Pauză*.)
PUIU: Tăticule, dar câţi kilometri sunt de aici până la cer?
TATAL (*urlă*): Ieşi afară! (*Puiu, aproape plângând, se îndreaptă spre uşă*.) Stai! Nu pleca. (*Puiu se întoarce, ascultător*.) În fond, tu n-ai nicio vină. (*Îl mângâie pe creştet*.) Asta-i situaţia! Nu ne putem înţelege.
PUIU: De ce, tăticule?
TATĂL (*mai mult pentru el*): Imposibilitatea de comunicare dintre oameni...
PUIU: Tu eşti de vină.

TATAL: Eu?!
PUIU: Fiindcă nu vrei să-mi spui. Tovarăşa învăţătoare ne spune tot ce vrem.
TATAL: Şi de ce n-o întrebi pe ea chestia asta cu cerul? Ba nu, mai bine n-o întreba… Las-o în pace. (*Resemnat*.) Întreabă-mă pe mine.
PUIU (*în consecinţă*): Din ce-i făcut cerul?
TATAL: Cerul nu există.
PUIU: De ce nu mi-ai spus de la început? Şi ăla albastru de sus ce este?
TATAL: Cer. Adică, nu cer. Aer. Nu, nu aer, este… este… Nu este nimic.
PUIU: Nimicul e albastru?
TATAL: Întotdeauna.
PUIU: Şi câţi kilometri sunt până acolo?
TATAL (*într-o nouă criză de exasperare*): Până unde, tiranule?! Nu ţi-am spus că nu există? Nu există! Nu există! (*Copleşit*.) Cinci milioane de kilometri…
PUIU: Dacă nu există, cum o să fie cinci milioane de kilometri?
TATAL (*într-un hal de nervi…*): Păi vezi că ştii. Dacă nu există, nu există, nu e niciun kilometru, nu-i nimic, nimic, absolut nimic!
PUIU: Şi din ce-i făcut nimicul?
TATAL (*stors*): Din nimic.
PUIU: Nimicul e făcut din nimic?
TATAL: Da. Nimicul e făcut din nimic. Ex nihilo, nihil. (*Se sperie*.) N-am spus nimic.
PUIU: Ba ai spus nimic.
TATAL (*resemnat*): Am spus.
PUIU: Tată, ce înseamnă tiran?
TATAL: Un om rău, care face rău altor oameni.
PUIU: Şi eu sunt tiran?
TATAL: Nu. Cine ţi-a băgat asta în cap?
PUIU: Tu. Mi-ai spus adineaori „tiranule”.
TATAL: Tiran mai înseamnă şi un om care pune prea

multe întrebări.

PUIU: Şi eu sunt tiran?

TATĂL: Da.

PUIU: Păi, adineaori ai spus că nu-s, că cine mi-a băgat asta în cap.

TATAL (*în pragul nebuniei*): Nu eşti. Nu mai pot! M-ai înnebunit.

PUIU: Tăticule, eu nu te mai iubesc.

TATAL: Alta acum! De ce?

PUIU: Fiindcă eşti egoist şi nu vrei să-mi spui nimic.

TATAL: Ieşi afară, ingratule!

PUIU (*iese, plângând, trist*): Ignorant eşti tu.

TATĂL (*singur, părăsit, trist*): Nu, categoric, oamenii nu mai pot comunica. Aşa se distrug familiile, aşa se naşte ura dintre părinţi şi copii... (*Strigă disperat*.) Puiu! Puiu! Vino înapoi! Am să-ţi spun tot! (*Pe uşa deschisă nu intră însă nimeni*.) Gata... s-a sfârşit!... M-a părăsit!... (*Tragic*.) S-a dus să se joace...

CORTINA

Sentimentul

Într-o cameră cu multă mobilă, El şi Ea caută cu îndârjire. El sub masă. Ea în restul camerei.

EL (*sub masă*): Nu pot să cred... te rog să mă crezi... e de necrezut!

EA (*caută în sertare*): Ei, şi tu...

EL: Bine, dar ăsta nu e un obiect oarecare, ca să-l pierzi aşa, cu una, cu două...

EA (*caută, plictisită*): Ţi-am spus de atâtea ori că nu l-am pierdut cu una, cu două.

EL: Atunci de ce nu mi-ai spus nimic?

EA (*şi mai plictisită, caută*): Ei, nu ţi-am spus!...

EL (*caută pe sub masă*): Priveşte situaţia cu atâta indiferenţă, de parcă ar fi vorba de un cercel.

EA (*caută*): Trebuia să simţi şi singur. Acuma, cine ştie...

EL: Cum, adică, singur? Cum, adică, cine ştie? Pentru numele lui Dumnezeu, să fim logici! Te rog din suflet!

EA (*scârbită*): S-ar putea să nu-l mai găsim.

EL (*înecându-se de furie*): E inconştientă! (*Dă să se ridice, se loveşte cu capul de tăblia mesei*.) Au! Au! Cât sadism într-o singură femeie!

EA: Eu nu mai caut, dacă-i vorba pe-aşa...

EL (*ţinându-se de locul unde ar trebui să se afle cucuiul proaspăt agonisit*): Când l-ai pierdut?

EA (*placid*): În decursul timpului.

EL (*roşu de mânie*): De unde atâta nepăsare?

EA: Ei, nepăsare!...
EL: Dar cum se numeşte asta?
EA (*dezgustată*): Eu nu mai caut. Pur şi simplu.
EL (*tare*): Ba ai să-l cauţi, că e al tău! Tu l-ai avut, tu l-ai pierdut, tu să-l cauţi! Auzi câtă insensibilitate! (*Caută mai departe, cu încăpăţinare*.)
EA: Pe mine nu mă mai interesează. (*Caută superficial*.) Caută-l singur dacă ai nevoie de el.
EL (*căutând*): Doar n-o să ne bălăcim în egoism. De ce să-l caut singur?
EA: Mi-ai otrăvit viaţa.
EL: Caut de mă spetesc şi dumneaei nu vrea să caute! Cu ce ţi-am otrăvit viaţa?
EA: Eu nu mai caut. Gata! L-am pierdut, l-am pierdut... Atâta pagubă.
EL: Linişteşte-te, dragă. Să căutăm cu calm...
EA: Trebuia să ai grijă.
EL (*disperat, sare, se loveşte din nou cu capul de masă*): Au! Au! Au! (*Masându-şi noul cucui*.) Eu trebuia să am grijă?! Dar ce, era al meu?! Of, Doamne, ce infern!
EA (*căutând în dosul unei vitrine*): Ei, să lăsăm...
EL: Ba să nu lăsăm nimic! Ai să-l cauţi cot la cot cu mine.
EA: Am presimţit cu.
EL: Ce ai presimţit?
EA: Totul.
EL: Ce totul?
EA: Totul-totul.
EL: Iar nu eşti logică. Ce ai presimţit?
EA: Încă de când te-ai înhăitat cu prietenii ăia ai tăi cu care te duci după fiecare chenzină să bei o bere...
EL: Ce legătură are berea cu... Nu te înţeleg deloc.
EA (*oftând*): Asta a fost soarta mea!
EL (*umflând cuvintele*): Soarta ei! Şi ce-i dacă beau o bere? E dreptul meu. Te rog să-mi spui exact când l-ai pierdut.
EA: Sunt toată ziua singură.

EL: Doar n-o să las totul baltă ca să stau cu tine.
EA: Ţi-am spus de mult că o să-l pierd. Am prevăzut.
EL: Atunci de ce nu mi-ai spus? De ce?
EA: De două ori pe lună întârzii câte o jumătate de oră la masă şi cu aştept cu masa pregătită. Mâncarea se răceşte, iar o încălzesc, n-am pic de odihnă.
EL: Ăsta nu-i un motiv să mă laşi să caut singur. Mai ales că *tu* l-ai pierdut. N-ai vrea să stau toată ziua-bună-ziua lângă fusta ta? (*Caută*.)
EA: Nu, s-a sfârşit, n-are niciun rost să-l mai caut. S-a dus…
EL (*caută cu înverşunare*): Nu s-a dus nimic. L-ai pierdut, ai să-l găseşti.
EA: Ei, ce să mai vorbim…
EL: Te rog insistent să-mi spui când l-ai pierdut.
EA: În decursul timpului…
EL: Bine. Bine, dar când l-ai avut ultima oară?
EA: Nu mai ţin minte. Am uitat.
EL (*disperat*): Asta nu e un lucru care se uită de la mină până la gură. Gândeşte-te bine. În ce zi l-ai pierdut?
EA: S-a pierdut pe nesimţite.
EL (*exasperat*): Cum vorbeşte, domnule, cum vorbeşte! „S-a pierdut pe nesimţite”… Ca şi cum ar fi vorba de un obiect oarecare, de o jartieră, de un ac de siguranţă… Te conjur, nu lua lucrurile în glumă!
EA: Am căutat destul. Mi-e silă. (*Intră copilul*.)
COPILUL: Mamă!
EL: Tu să nu te-amesteci când vorbesc cei mari. (*Copilul iese*.) Ai sa mă-mbolnăveşti de nervi, pe cuvântul meu.
EA: Asta nu-i viaţă! (*Caută pe sub pat*.) De opt ani nu mi-ai mai făcut niciun cadou.
EL: De ce-l cauţi sub pat?
EA: Nici măcar o floare…
EL (*în culmea iritării*): Poftim de ce-i arde dumneaei! De cadouri! (*Se ridică. Se loveşte cu capul de tăblia mesei*.) Au! Au! Nu mă simt vinovat cu nimic. Te rog

foarte mult să nu-l mai cauţi sub pat.
EA (*s-a ridicat*): Odată şi-odată trebuia să se piardă…
EL: Asta o spui aşa. Ca şi cum ar fi o fatalitate în lucruri…
EA: De ce să-l mai caut? Tot n-o să-l găsesc.
EL: Ba ai să-l cauţi. Eşti vinovată. Singură eşti vinovată. Eu am fost întotdeauna un soţ ideal. Şi aşa am să rămân până la sfârşitul zilelor mele. Cu orice risc.
EA (*caută printre cărţile din bibliotecă*): Degeaba mai caut. Cred că l-am pierdut definitiv.
EL: Nu mai căuta în bibliotecă. Faci praf, domnule. (*Se înfurie*.) Cum o să-l pierzi definitiv? Te joci cu vorbele, madam!
EA (*caută fără tragere de inimă*): Inutil…
EL: Te joci cu focul! Şi te-am rugat — omeneşte — să nu mai cauţi în bibliotecă. N-avem atâta bun simţ?! De ce te-ai oprit? Caută, poate-l găseşti totuşi.
EA: De patru luni nu m-ai mai scos la un restaurant, la un teatru. Nu, de prisos, s-a pierdut! (*Gest de resemnare*.)
EL: Nebunie curată! Şi ce-i dacă nu te-am scos la un restaurant?! S-a dări mai lumea? Nu toţi bărbaţii îşi scot nevestele la teatre şi restaurante. Am fost un soţ ideal, n-ai să conteşti asta! *(Intră copilul.)*
COPILUL: Tată!
EA: Tu nu te amesteca, eşti mic! (*Copilul iese*.) Nu-l găsesc, şi pace. Înseamnă că l-am pierdut.
EL: Nimic nu se pierde aşa, cât ai clipi.
EA: Ti-am spus doar că l-am pierdut în decursul timpului, pe nesimţite.
EL (*insistent*): Dar când? În ce zi?
EA: Ei, degeaba mai discutăm…
EL: Ba insist să-l cauţi. Un pic de voinţă, zău.
EA (*răscoleşte într-un scrin cu rufe murdare, scoţând din când în când la iveală câte un obiect de lenjerie*): Când m-ai luat, eram tânără şi frumoasă…
EL: Nu mai spune! Dar eu cum eram? De unde până unde ţi-a venit ideea să cauţi printre rufele alea murdare?

Uneori am impresia că nici nu-ti dai scama ce cauţi. Poate că-ţi aminteşti totuşi pe ce dată l-ai pierdut.

EA: De două săptămâni umblu cu aceiaşi pantofi. Cine mai umblă de două săptămâni cu aceiaşi pantofi?! Eu nu mai caut. (*Caută*.)

EL: Alta acum! Pantofi! (*Se ridică. Se loveşte cu capul de tăblia mesei*.) Au! Au! Au! Dar încetează odată să mai cauţi prin rufe. Nu vezi că-s murdare? (*Caută dârz sub masă*.) Când l-ai pierdut, ai simţit ceva deosebit?

EA (*a scos toate rufele*): Nu. L-am pierdut pe neobservate.

EL: Pe neobservate?! Nu pot să înţeleg, pentru nimic în lume. Dacă era un nasture, o monedă de cinci bani, mai zic şi eu... (*Caută*.) M-am purtat cât am putut de frumos cu tine. Ca un soţ ideal.

EA: Ce să mai lungim vorba! L-am pierdut, şi basta. Aşa a fost să fie.

EL: Nu-i adevărat! Nu aşa a fost să fie! Cu ce erai îmbrăcată când l-ai pierdut?

EA: N-am cu ce să mă îmbrac. Toate rochiile mi s-au demodat. Până şi servitoarele... femeile de serviciu... (*Intră copilul*.)

COPILUL: Mamă!

EL: Nu te amesteca. (*Copilul iese*.) Ce ai cu servitoarele? Ai o logică înspăimântătoare, pe cuvânt. Aşa nu ne mai putem înţelege.

EA: Ei, ce-a fost s-a dus...

EL: Ce seninătate olimpica! Mai bine spune~mi: când l-ai pierdut, ai suferit?

EA: Sufăr într-una. De când m-am măritat sufăr.

EL (*ironic*): Tu suferi? Nu mai spune! Şi eu atunci ce fac?

EA: Vorba lungă, sărăcia omului.

EL: Insinuezi că n-aş fi fost un soţ ideal? Află de la mine că am fost, sunt şi voi fi un soţ ideal, oricât te-ai împotrivi tu. (*Ea a deschis uşa şifonierului şi a băgat capul înăuntru*.) Ce, l-ai găsit? (*Sare, se loveşte cu capul de tăblia mesei*.) Au! Au! Ce viaţă de câine!

EA: Dacă-mi ascultam părinţii, nu mă măritam.
EL: Lasă părinţii. Te-am întrebat în ce condiţii l-ai pierdut.
EA: Te porţi ca un străin: vii, mănânci, te culci…
EL: Fir-ar să fie de logică! Eu o întreb în ce condiţii l-a pierdut şi ea îmi vorbeşte de mâncare şi de dormit.
Aşa n-o să ne mai înţelegem cât lumea şi pământul.
EA: Te gândeşti numai la tine.
EL: Tu te gândeşti numai la tine. (*Caută.*) Cum să pierzi tu ceva atât de important?! Caută, nu sta!
EA (*caută, împingând mobilele la o parte, ridicând covoarele, împrăştiind conţinutul şifonierului*): Zadarnic…
EL: Defetismul ăsta mă scoate din sărite. Nu ştii când l-ai pierdut, nu vrei să-l cauţi, nu vrei măcar să-l găseşti, şi tot eu sunt vinovat! Eu unde eram când l-ai pierdut?
EA (*a întors casa cu dosul în sus*): Tu nu mai erai de mult.
EL: Te rog, fără figuri de stil! Ai un fel de a vorbi!
EA: De şase ani nu mi-ai spus măcar o dată „te iubesc”.
EL: Nu ţi-am spus, pentru că nu te mai iubesc.
EA: Cum? (*Abia acum îşi dă seama de grozăvia faptului.*) Nu mă mai iubeşti? (*Pauză.*) Va să zică, l-ai pierdut şi tu!
EL: De mult. Nu mai am de mult niciun sentiment pentru tine.
EA: Nu mi-am închipuit. Niciodată nu mi-am închipuit că l-ai pierdut! Va să zică l-ai pierdut! L-ai pierdut şi tu!
EL: Da.
EA: Şi acum ce-o să facem? (*Intră copilul.*)
COPILUL: Mamă!
EL: Iar te amesteci? Ieşi afară! (*Copilul iese.*)
EA: Şi?
EL: Ce să fac? Dacă l-am pierdut…
EA: Nu-mi rămâne decât să mor. Nimeni n-ar fi îndurat atât cât am îndurat eu.
EL: De două ori pe lună, când întârzii şi eu o biată jumătate de oră, am scandal. Am un singur costum

bun, şi uite, mă tăvălesc pe jos cu el. (Îşi scutură praful de pe genunchi.) Când vreau să dorm, faci curăţenie cu aspiratorul. Şi aspiratorul bâzâie de-ţi sfărâmă nervii.

EA: Va să zică, tu l-ai pierdut înaintea mea...

EL: Când vreau să mănânc, cureţi parchetul cu petrosin şi mă simt de parcă aş înghiţi un tanc petrolier...

EA: Tu nu m-ai iubit niciodată...

EL: De o lună de zile îmi lipseşte un nasture de la haină.

EA: Ai fost prea încăpăţânat, ăsta-i adevărul.

EL: Când intru în casă, parcă aş citi pe uşă „Lasciate ogni speranza".

EA: Eu n-am avut niciodată pretenţii exagerate. Am trăit destul de modest. Cât am putut de modest. Nu ştiu care soţie s-ar mulţumi cu atât de puţin ca mine.

EL: Şifonierul e plin numai de lucrurile tale.

EA: Nu mi-am permis să ies singură la un cinematograf, la o cofetărie... Am preferat să duc în spinare toată greutatea ca9ei. Găteşte, spală, calcă, ai grijă de copil, fă curăţenie, fă cumpărături, ba mai du-te şi la serviciu.

EL: Chiar ieri m-a întrebat un coleg, nu din răutate, aşa... suntem doar în relaţii foarte bune... dacă am fost la meci. Ce era să-i spun?! Am schimbat vorba. Un sentiment nu se păstrează cu sila şi nici în mod artificial. Dacă nu-l hrăneşti în permanenţă, se pierde. Mai ales sentimentul de dragoste.

EA: Dacă nu eşti iubită, nu poţi iubi nici tu. Asta e lege.

EL: Când pierd 25 de bani, mă doare sufletul, darmite coşcogea sentimentul! E o tragedie, te răscoleşte până în adâncul sufletului.

EA: Mie-mi spui?! Într-o zi mi-am pierdut sentimentul de afecţiune faţă de o prietenă din copilărie... N-o ştii tu... Ce crezi? Câteva nopţi n-am dormit deloc. Am avut numai coşmaruri. (*Intră copilul*.)

COPILUL: Tată!

EA: Du-te dincolo. Nu te amesteca în vorba celor mari. (*Copilul iese*.) N-ai ştiut să-l păstrezi.

EL: Ce rost mai are să-l căutăm? E târziu.

EA: Un cui măcar n-ai bătut în casa asta.

EL: Bineînţeles că nu mai are rost să-l căutăm. Când te-am rugat să nu-mi faci pilaf, ştii doar că nu pot să-l sufăr, parcă am vorbit la lampă. Şi cred că şi acolo aş fi găsit mai multă înţelegere. Am aspirat toată viaţa spre altceva. Şi uite că nu m-am ales cu nimic.

EA: De opt ani, nicio vorbă de mângâiere, niciun zâmbet, niciun gest cald... Toate au un sfârşit pe lumea asta.

EL: Mă uit în jurul meu: numai rufe murdare, numai praf, numai dezordine.

EA: Ai creat o atmosferă de gheaţă, irespirabilă. Nu mai spui şi tu, măcar o dată, „dragostea mea”, cum spuneai la început... Mă iubeai ca un nebun, nu ştiai ce să mai faci ca să...

EL: De trei zile caut butonii ăia noi, am răscolit peste tot şi parcă au întrat în pământ. Parcă aş fi un străin în propria mea casă. Mă zbat în cercul ăsta vicios ca un peşte pe uscat. Ai ucis frumuseţea din mine, nobleţea mea de caracter.

EA: Sunt o femeie fără căpătâi, distrusă, călcată în picioare, zdrobită. Totul e pierdut!

EL: Iremediabil pierdut! (*Intră copilul.*)

COPILUL: Mama!

EA: Ce-i, puişor?

EL: Spune, dragă.

COPILUL: Am făcut în pantalonaşi.

EL: Cuuum? (*Sare, se loveşte cu capul de tăblia mesei.*) Au! Au! Au!

EA: Hai cu mămica, să te schimbe.

EL: Du-te cu mămica, să te schimbe.

CORTINA

Insomnie

Apartamentul Roţilor Vasiliu. Seara târziu. Întuneric. Se aud sforăituri convinse, de bărbat care îşi merită somnul. Paşi fermi în vestibul, apoi uşa se deschide, lăsând să pătrundă o lumină difuză. Intră Rodica. Aprinde lumina. Rodica e în rochie de seară. Are o figură dârză. Nici lumina, nici prezenta Rodicăi nu tulbură sforăitul dodecafonic al lui Erasm Vasiliu, culcat cu faţa în sus pe patul conjugal.

RODICA: Erasm! (*Sforăitul devine mai timid*.) Erasm, n-auzi? Sforăitul ăsta e de prost-gust. Încetează! (*Sforăitul încetează, dar Erasm continuă să doarmă*.) Trezeşte-te, Erasm!

ERASM (*nu s-a trezit decât pe un sfert*): Dorm, Rodica. (*Se culcă liniştit*.)

RODICA (*poruncitor*): Erasm, nu dormi! (*Erasm tresare*.) Te rog să te trezeşti de-a binelea.

ERASM: M-am trezit de-a binelea. A, tu erai? (*Se întoarce satisfăcut pe partea cealaltă şi vrea să-şi reia somnul*.)

RODICA: Nu, n-ai să dormi!

ERASM (*buimac, plângăreţ*): Ce vrei? Mi-e somn. (*Se culcă*.)

RODICA (*ţipă, bătând în podea cu piciorul*): Trezeşte-te! Acum... sau niciodată! (*Erasm sare din pat, face câteva mişcări clasice de înviorare, îşi scoate pijamaua şi începe să se îmbrace. Rodica se ia cu mâinile de cap*.)

Ce faci, Erasm?!
ERASM (*îmbrăcându-se*): Am întârziat?
RODICA: Cum să întârzii?
ERASM: La serviciu.
RODICA: Eşti nebun! Acum, la miezul nopţii, la serviciu? (*Erasm îşi priveşte atent ceasul*.)
ERASM: Nemaipomenit! Mă trimite la ora 23 şi 48 de minute la serviciu, şi tot ea se miră. (*Imită*.) „Acum, la miezul nopţii?! "
RODICA: Nu te-am trimis nicăieri, Erasm. Mi-e martor Dumnezeu.
ERASM: Atunci de ce m-ai trezit brusc? (*Lamentându-se*.) La mijlocul nopţii, când până şi păsărelele dorm în cuibul lor, lângă puii lor, lângă (*o priveşte urât*) nevestele lor. Somnul (*cască*) reface celulele organismului...
RODICA: De câte ori, te trezeşti, te gândeşti numai la somn. Poate că soţia ta, Erasm, vrea să discute cu tine o problemă fundamentală.
ERASM: La orele 24 noaptea?
RODICA: Dacă e fundamentală...
ERASM: De unde vii?
RODICA: De la teatru. Doar ţi-am spus că mă duc să văd un spectacol artistic.
ERASM: Foarte bine; atunci, culcă-te! (*Se întinde îmbrăcat în pat*.)
RODICA: Erasm, îţi şifonezi cămaşa. (*Erasm nu aude*.) Erasm, eu n-am să stau mâine să-ţi calc pantalonii. (*Erasm tace*.) Erasm, am şi eu o inimă. (*Erasm tace*.) Erasm, am şi eu un salariu. (*Erasm tace. Rodica strigă*.) Erasm! Ascultă-mă, ori te voi dispreţui toată viaţa.
ERASM (*calm, fără să se ridice*): Ascult.
RODICA: Ridică-te! Ridică-te, îţi spun! O problemă fundamentală nu se discută în mod culcat. Te poftesc să fii la înălţimea problemei!
ERASM (*în capul oaselor, dar, constatând că Rodica*

aşteaptă mai mult decât o conformare aproximativă, se ridică greoi în picioare, se uită la ceas): Hai, dă-i drumul, dar mai repede, să mai şi dormim.

RODICA (*solemn*): Erasm, tu eşti un om cu totul lipsit de personalitate.

ERASM: Rodica.

RODICA: Şters. (*Silabiseşte*.) In-si-ni-fiant.

ERASM: Cum???

RODICA: Mediocru.

ERASM (*uşor enervat*): Iar tu nu eşti în aproximativ toate minţile. Mă trezeşti la miezul nopţii, ca să-mi spui nişte… Iartă-mi expresia.

RODICA: Abia acum mi-am dat seama. Dar nu e totul pierdut.

ERASM: După 16 luni de la căsătorie!…

RODICA: Da.

ERASM: La orele 24 noaptea.

RODICA: Da.

ERASM: Atunci, culcă-te.

RODICA: Vorbesc foarte serios, Erasm.

Simt că am să mor de ruşine.

ERASM: Din cauza mea?

RODICA: Îhî. (*Plânge*.)

ERASM: Dar ce-am făcut, Rodica?

RODICA: Nimic, Erasm, nimic. Tocmai de aceea. N-ai făcut nimic deosebit. Te complaci.

ERASM: Mă complac? Cum adică?

RODICA: Întreabă-mă *în ce*.

ERASM (*docil*): În ce?

RODICA: În mediocritate.

ERASM: Dar ce ţi-a venit?

RODICA: Tu m-ai întrebat.

ERASM (*simte că e la limita rezistenţei*): Da, sigur, eu te-am întrebat. (*Uşurel*.) Acum dormim?

RODICA: Am trăit 16 luni şi patru zile alături de o fantoşă.

ERASM: Alături de ce?

RODICA: De o fantomă.
ERASM: Fantoşă sau fantomă? Hotărăşte-te.
RODICA: Nu ştiu precis. N-am reţinut. Mi-ai înşelat toate speranţele.
ERASM: Toate?
RODICA: Majoritatea zdrobitoare. Am crezut în tine.
ERASM: În mine?
RODICA: Ca în Dumnezeu.
ERASM: Te rog, fără comparaţii de-astea.
RODICA: Şi tu... tu... Iată cine eşti tu!
ERASM: Cine?
RODICA: Asta-i, că nu eşti.
ERASM: Ca şi Dumnezeu.
RODICA: E ca şi cum n-ai fi. (*Iar plânge*.) Ah, Doamne, de ce n-am ştiut de la-nceput?!
ERASM: Am uitat să-ţi spun.
RODICA: Ce?
ERASM: Că nu sunt.
RODICA (*izbucneşte în hohote*): Nu mai pot! Nu mai pot! Sunt o femeie nenorocită. Viaţa mea se va irosi în zadar lângă un bărbat care nu s-a remarcat prin nimic în viaţa contemporală...
ERASM: Rodica, de unde vii tu acum?
RODICA: De la un spectacol artistic, ţi-am mai spus.
ERASM: Şi ce-ai văzut acolo?
RODICA (*plângând*): O piesă de teatru, cu probleme, cu idei, cu dialog... (*Pauză*.) Erasm, răspunde-mi în această clipă cruciadă: ce ai de gând?
ERASM: Să mă culc.
RODICA: Nu, n-ai să te culci! N-ai să te culci pe laurii mediocrităţii!
ERASM: Dar ce-am să fac?
RODICA: Ai să stai toată noaptea şi ai să te gândeşti, Erasm, ai să te frământi, ai să-ţi faci un proces de conştiinţă, un bilanţ al întregii tale vieţi, ai să ai insomnie.

ERASM: N-am...
RODICA: Ai să ai. Şi la urmă, ai să plângi pe umărul meu, şi eu am să te înţeleg, şi ai să-ncepi o viaţă nouă.
ERASM (*moare de somn*): Rodica, n-ai prefera să fac toate astea, bilanţul, insomnia şi celelalte, după ce dormim niţel? Ca să fiu odihnit, cu capul limpede.
RODICA: Isprăveşte! Eu nu glumesc nici cât negru sub unghie. Trebuie să faci ceva deosebit. Începând de acum, trebuie să fii alt om. Vreau să fii un nou-născut. Eu am să te legăn, am să-ţi insuflu curaj, sentimente, năzuinţe, idealuri...
ERASM: Da, dar...
RODICA (*mai fermă ca oricând*): Nimic. Dacă nu, te părăsesc.
ERASM: Mă părăseşti?
RODICA: Pentru totdeauna şi definitiv.
ERASM: După 16 luni de căsnicie fericită?!
RODICA: Fericită ai spus? Ştii tu oare ce-i fericirea?
ERASM: Fericirea este (*cască*)... când e bine, şi ne iubim... şi nu ne certăm... şi dormim...
RODICA (*amar*): Asta e fericirea, Erasm? Când e bine, şi ne iubim, şi (*dispreţ*) dormim? (*Vibrant*.) Dar ce suntem noi? Obiecte neînsufleţite? Numai obiectele neînsufleţite pot fi fericite când se iubesc şi dorm. Noi suntem oameni, avem alte idealuri umane decât obiectele neînsufleţite.
ERASM (*murmură*): Da, sigur...
RODICA (nu se poate opri): Mai înalte, mai complexe, mai omeneşti. Fii om, Erasm! Priveşte în sufletul tău. Nu, nu aşa superficial. Mai adânc. Nu ai nimic să-ţi reproşezi?
ERASM (*concentrat asupra sufletului propriu*): La ora asta? Cred că...
RODICA: Ei vezi? Iată că ai. Luciditatea e începutul personalităţii, personalitatea e începutul geniului. Continuă.
ERASM: Geniul e începutul...

RODICA: Nu aşa. Continuă să te analizezi. Dar suferă mai mult, mai convingător.

ERASM (*sincer*): Sufăr, Rodica, nici n-ai idee cât sufăr…

RODICA (*speranţă*): Când te gândeşti la trecutul apropiat?

ERASM: Când mă gândesc la trecutul apropiat… când mă gândesc la somn…

RODICA: În clipa asta eu procedez la părăsirea căminului conjugal. Te rog să-mi aduci geamantanul din debara.

ERASM: Rodica, n-ai să procedezi, te implor. Unde să te duci în toiul nopţii?

RODICA (*ca în piese*): Nu ştiu, dar nu are importanţă. O să mă-nvăluie noaptea cu tainele şi misterele ei de nepătruns. Îmi iau lumea în cap!

ERASM: Îţi iei lumea în căpuşorul ăsta mic şi drăgălaş? (*Urlă*.) E prea mult pentru el! (*Cade în genunchi*.) Nu pleca, Rodica, te rog. Mă nenoroceşti. Şi geamantanul are încuietorile stricate…

RODICA: Eram sigură. De două săptămâni n-ai putut să le repari. Rămân numai dacă-mi făgăduieşti.

ERASM: Îţi făgăduiesc.

RODICA: Bine, te cred. Ridică-te şi nu te mai umili în faţa unei femei. (*El se ridică*.) Aşa. (*Brusc*.) Dar ce ai făgăduit?

ERASM: Nu ştiu.

RODICA: Te mai gândeşti la somn?

ERASM (*elev silitor*): Nu mă mai gândesc la somn.

RODICA: Am citit într-o carte grena, nu spun care, că somnul raţiunii naşte… naşte pui vii.

ERASM: Naşte monştri.

RODICA: Monştri, pui vii… ce importanţă are?!

ERASM (*la un prag de nebunie*): Aşa e. Şi eu am citit cartea aia…

RODICA: Ah, Erasm, ce incult eşti! Cartea aia grena este „Goya” de… de… de… de ce nu-ţi ştergi lacrimile? (*Deşi el nu are nici urmă de lacrimi, ea i le şterge cu o batistă parfumată*.)

ERASM (*sărută batista*): Îţi mulţumesc, draga mea. De mâine devin…
RODICA: Nu, din clipa aceasta cruciadă.
ERASM: Bine. Din clipa aceasta (*ochi mari*) cruciadă?
RODICA: Cruciadă.
ERASM: Fie. (*S-a hotărât*.) Am să arăt eu lumii întregi cine este Erasm Vasiliu! (*Se întristează*.) Ei, dacă aveam alt nume!… Auzi Erasm!… Vasiliu! Dar Erasm, nici măcar nu se ştie de unde vine. Parcă-i nume de medicament. Seamănă cu cataplasmă, cu leucoplast, cu pleonasm… Ce soartă vitregă!
RODICA: Nu te descuraja, dragul meu. Nu numele face pe om, ci invers. Totul e să ai în tine forţă cât o mie de Eraşmi. O forţă de uragan dezlănţuit!
ERASM: Uragan ai spus? Îl şi simt cum îmi clocoteşte în oase. (*Se umflă, devine puternic, respiră măreţie şi virilitate*.)
RODICA: Aşa, Erasm, manifestă-te ca om, transformă-te radical, cum se transformă eroii din piese şi filme.
ERASM: Radical? Aşteaptă. Vrei forţă, personalitate? (*Se suie cu picioarele în pat*.) Poftim! (*Cu o lovitură de picior răstoarnă noptiera*.)
RODICA: Nu strica mobilierul familiei. Fii un cerebral.
ERASM: Cerebral? (*Ia nişte cărţi de pe o etajeră şi le aruncă*.)
RODICA: Vai, Erasm, ce ai cu literatura?!
ERASM: Am eu ce am. Acum, stimată doamnă, voi comite un viol. (*Se năpusteşte asupra ei*.)
RODICA (*ucenicul vrăjitor care nu mai poate opri forţele dezlănţuite*): Nu. Nu. Te rog. După 16 luni?! Nu. Acuma, dragă Erasm, poţi dormi.
ERASM (*teribil*): Ce-ai spus?!
RODICA (*profund intimidată*): Ziceam că poţi dormi. Somnul aduce satisfacţii sufleteşti. Şi fizice.
ERASM: Să dorm? Niciodată! Am făgăduit să am insomnie. Adio, somn al raţiunii care naşti pui vii! S-a

sfârşit cu tine. În clipa asta, mă transform radical. (*Meditează câteva clipe, în care timp îşi corectează ţinuta, apoi brusc se repede la telefon, formează un număr şi aşteaptă ca la capătul celălalt al firului să se ridice receptorul.*) Alo, tovarăşul Gherasim? Aici, Vasiliu. Cum care? Erasm. Nu s-a întâmplat nimic. Şi ce-i dacă dormeai? Uite că eu un dorm. Nu sunt nebun, tovarăşe Gherasim! Cum ai zis?! Răsmuţă? Regret profund că nu te pot pălmui prin telefon. Mă numesc Erasm Vasiliu, nu Răsmuţă. Ai răbdare. Te rog să mă înscrii în echipa de fotbal a întreprinderii. De mâine. Fără discuţii. Te salut. (*Închide telefonul.*)

RODICA (*înmărmurită*): În echipa de fotbal? Dar tu în viaţa ta...

ERASM (*categoric*): Îţi interzic să mă sfătuieşti. (*Şi-a adus aminte, formează un număr.*) Extremă dreaptă! (*Închide.*) Vă arăt eu personalitate.

RODICA: Vrei să devii fotbalist? Vai, Erasm, cât de greşit m-ai înţeles!

ERASM (*tăios*): Să nu vorbim toţi deodată. Că ne stingherim reciproc. (*Formează un număr de telefon.*) Alo, Udrişte? Înscrie-mă la cursul de limba franceză. Vreau să-l citesc pe Dante în original. Da, la ora asta. Cum cine-i? „Eu”. (*Închide telefonul.*)

RODICA (*speriată*): Pe Dante în original? Erasm, mi-e frică...

ERASM: Ţi-e frică de cultură, doamnă?! Sunt dezamăgit. Dar am să merg mai departe. (*Brusc.*) Unde se ţine conferinţa pentru dezarmare?

RODICA (*cu nişte ochi imenşi*): Cred... Cred că la Geneva. Nu cumva vrei să te duci acolo...

ERASM (*visător*): Şi de ce nu? (*Pune mâna pe telefon, face un număr.*) Udrişte, adaugă-mă la cursul de limba elveţiană. Nu există? Înfiinţează-l. Ce, ţi se pare nepotrivită ora? (*Urlă în receptor.*) Vreau să învăţ limba elveţiană! (*Trânteşte receptorul.*) Idiotul, nici n-a auzit

de limba elveţiană…

RODICA (*neconvinsă*): Nici eu…

ERASM: Nici tu?! Şi mai îndrăzneşti să compari înaintea mea! Ce-ai făcut tu în atâţia ani de şcoală, plus bacalaureatul? Nu, aşa nu mai merge! Să te înscrii şi tu. Ca să am cu cine conversa. (*Din nou la telefon. Formează un număr*.) Alo, tovarăşa Minodora? Mâine dimineaţă să nu mai găsesc un fir de praf pe biroul meu. Pe biroul meu! Eşti surdă? Al meu! (*Închide*.) S-au prostit cu toţii. Auzi ce mă-ntreabă: „Pe biroul cui?" Nu, am să lichidez eu cu starea asta de indiferenţă totală faţă de persoana mea.

RODICA (*timidă*): Poate că nu ştie cine e la telefon…

ERASM (*uluire totală*): Cum să nu ştie? Când vorbesc eu, să nu ştie? Mă faci să râd. (*Telefonează*.) Alo, chiar nu ştiai cu cine vorbeşti? Nuuu? E culmea! (*Închide telefonul*.) Nu ştia, nenorocita. Mâine îi cer directorului s-o dea afară…

RODICA (vrea să-l tempereze): Ai trezit-o din somn, Erasm. O fi fost buimăcită…

ERASM: Buimăcită… Dacă am să trec cu vederea toate buimăcelile… O dau afară. Să se-nveţe minte să nu mai doarmă când vorbesc cu ea.

RODICA: Erasm, nu te mai înfierbânta, fii calm…

ERASM: Mi-ajunge cât am fost calm. Toată viaţa am fost calm, şters, insinifiant. Gata! Să tremure în faţa personalităţii mele!

RODICA: Poate că vrei să dormi. Somnul reface…

ERASM: Ha, ha, ha! O personalitate să doarmă! Napoleon, în timpul luptelor de la Acapulco, nu dormea decât trei secunde pe noapte. Aşa a obţinut victoria…

RODICA: Ce să caute Napoleon la Acapulco?

ERASM: Începi să mă contrazici? Interesant… (*Furie*.) Păzeşte-te, cucoană, te avertizez! (*Pumni strânşi*.)

RODICA (*se refugiază în pat*): Erasm, te rog… N-am vrut…

ERASM: Te iert pentru ultima oară. (*Pune mâna pe*

telefon.) Alo, tovarăşul director? Vă salut. S-o daţi afară pe Minodora. Şi să-l sancţionaţi pe Udrişte, că n-a auzit de limba elveţiană. V-am trezit din somn? Nu-i nimic.

RODICA (*înspăimântată*): Erasm, ce faci?!

ERASM: Taci din gură! Nu dumneavoastră, nevastă-mea. Aici, Erasm Vasiliu. De ce telefonez la ora asta? (*Mirat*.) Dar cât e ceasul? Unu? Mulţumesc. Al meu e fără două minute. Ştiţi, m-am hotărât să nu mai fac referatele acelea. De ce? Aşa. E părerea mea, şi nu trec peste ea.

RODICA (*se repede la el, îl trage de mânecă*): Erasm, nu fi nebun!...

ERASM (*o îndepărtează*): Alo, nu cumva nu vă convine? Eu trebuie să execut orbeşte dispoziţiile dumneavoastră? Uite că nu mai vreau. Cum? Mâine? Nu. Acuma. Am tot timpul să discut această problemă. A, dumneata n-ai timp. Mă rog, eşti director, îţi poţi permite, dar eu nu mai înghit. Am zis. Est rebus în modus. Nu mă corecta tu pe mine. Rebus în modus, modus în rebus, nu contează. Esenţa, tovarăşe! Mai citeşte! Mai cultivă-te, că eşti coşcogea director. Să nu fiu obraznic? Te cam întreci cu gluma, butoiaşule! Am spus „butoiaşule”. Da. Aşa-ţi zic toţi subalternii. Dacă te deranjează, mai slăbeşte cincizeci-şaizeci de kile. Degeaba te răţoieşti la mine, că mâine tot îţi prezint demisia. Pa! (*Închide*.)

RODICA (*înnebunită*): Ce-ai făcut, Erasm? Te-ai nenorocit! O să rămânem pe drumuri...

ERASM: Tăcere! O personalitate nu se poate umili în faţa unui... unui... (*Formează din nou numărul*.) Şi să-ţi pui dinţii, butoiaşule, că semeni cu ţeasta din filmul „Hamlet”. (*Închide*.)

RODICA (*palidă, pierdută*): Chiar vrei să-ţi dai demisia?

ERASM: De două ori nu repet, deşi repetiţia este maternitate studiorum.

RODICA (*cu disperare*): Şi ce-ai să faci?

ERASM: Avem salariul tău, ne-ajunge. Decât să fac

referate mediocre, mai bine îmi cultiv personalitatea proprie... (*Formează un număr la telefon*.) Alo, Viorica? Bonsoar. Aici, Erasm. Poftim? Erasm Vasiliu, dragă, colegul tău. Ei, se-întâmplă. Da, e ora cam înaintată, dar mă gândeam că n-ar strica să te invit mâine la un film. Iau eu bilete. Nu, nu sunt beat. Nici n-am divorţat. Dar am hotărât să nu mai fiu şters. Şters! Da. Adică mediocru. Hai, culcă-te, că mâine vedem un film de superproducţie sau de coproducţie. Depinde unde găsesc bilete. Sărut mâinile. (*Închide*.)

RODICA (*a ascultat cu sufletul la gură*): Erasm, tu vrei să mă trădezi! Vrei să mă-nşeli, Erasm. Cu Viorica!

ERASM (*calm*): De ce te impacientezi, dragă? E vorba de un film, atâta tot. Pentru început. Nu cumva ai vrea să rămân o fantomă sau o fantoşă? Să profităm de tinereţe. Madame de Pompadour la vârsta mea avea paisprezece amanţi. Ce, parcă tu nu ştii?! Doar ai înfulecat în cinci nopţi toată colecţia de „Femei celebre”...

RODICA (*strigă*): Nu, aşa nu mai merge! Eu dau divorţ. Plec. Te părăsesc, Erasm. (*Plânge*.) Chiar acuma plec! Adio pentru totdeauna! (*Dar nu se mişcă*.) Ti-am spus adio pentru totdeauna, Erasm.

ERASM (*de un calm îngeresc*): Şi ce vrei să fac? Nu mă pricep să repar încuietorile de la geamantan. Şi chiar dacă m-aş pricepe, nu m-aş coborî până acolo încât să repar nişte încuietori de la geamantan.

RODICA (*paroxism*): Dar eu plec, Erasm, te părăsesc definitiv. Dau divorţ. N-ai să mă mai vezi niciodată. Ai să regreţi. Ai să-ţi muşti degetele! Te părăsesc. Plec. Eu îmi părăsesc domiciliul conjugal, Erasm... (*Dar nu se mişcă*.)

ERASM (*deloc înduioşat*): Dacă te-ntorci la maică-ta, să nu uiţi să... Adică, lasă că-i spun eu. (*Formează un număr*.) Alo, mamă-soacră. Eu, Erasm. Nu, nimic grav. Voiam să-ţi aduc aminte să-mi dai ăia două mii de lei pe care

ţi i-am împrumutat acum trei ani şi pe care ziceai că mi-i înapoiezi într-o săptămână. Ce m-a apucat? Nimic. Dar ce, la ora asta banii nu-s tot ai mei? Suferi de inimă? La vârsta dumitale? Păi, parcă spuneai că eşti tânără… Rodica? Vrea să divorţeze. Poftim? De ce nu? Dacă vrea… Eu respect personalitatea altora, aşa cum cer să se respecte şi personalitatea mea. Hai, lasă morala, şi pregăteşte banii ăia. La revedere şi vezi că nu se mai poartă toc cui. (*Închide*.)

RODICA (*zdrobită*): Cu mama mea! Ai jignit-o! Ticălosule! Patricidule! Mi-ai călcat în picioare sufletul de nevastă şi de fiică!

ERASM (*ca şi cum ar fi vorba de un „călcat pe picior” în tramvai*): Pardon. Fără să vreau… (*Formează din nou numărul*.) Mamă-soacră, tocmai mă-ntrebam că dacă divorţează fiica dumitale, unde ai să-ţi mai exersezi talentul de a băga intrigi… Ai să rămâi şomeră! Somn uşor! (*Închide*.)

RODICA: Erasm, te implor, termină cu telefoanele astea! Eu mor aici, pe loc.

ERASM (*imperturbabil*): Parcă spuneai că pleci…

RODICA (*plângând*): Ca să mor în străini, fără familie, fără nimeni lângă mine, fără un suflet cald? Ca cele două orfeline? Cât de crud eşti!

ERASM: Crud? Dimpotrivă. M-am copt. Mi-a venit mintea la cap. Mens sana, cum spune poetul. Ce mai aştepţi? Valiza?

RODICA: Dar eu nu vreau să plec, Erasm. Nu mă alunga! (*Cade în genunchi în faţa lui*.) Te rog, Erasm, nu goni o biată femeie în plină noapte şi în necunoscut… Fie-ţi milă!

ERASM: Ridică-te şi nu te mai umili în faţa unui bărbat.

RODICA (*se ridică plângând*): Iartă-mă, Erasm! Fac tot ce-mi porunceşti tu. Tu eşti părintele meu.

ERASM: Nu-mi convine funcţia.

RODICA: Atunci, soţul meu drag şi bun.

ERASM: Bun?! Buni sunt numai oamenii mediocri, lipsiţi de personalitate, fantoşele. (*Grav.*) Eu nu pot fi bun!
RODICA: Te iubesc aşa cum eşti.
ERASM: Ca într-o melodie de muzică uşoară? Pentru nimic în lume. Până acum de ce nu m-ai iubit aşa cum am fost?
RODICA: Am greşit, Erasm, iartă-mă. Credeam că...
ERASM (*jocul pisicii cu şoarecele*): Acum mă iubeşti mai mult, nu-i aşa?
RODICA: Aş fi preferat...
ERASM (*urlă*): Ce?
RODICA (*mică*): Să fi rămas cum ai fost...
ERASM (*clocotind*): Mediocru?
RODICA (*din ce în ce mai mică*): Da... Adică...
ERASM (*din ce în ce mai mare*): Şters?
RODICA: Da. De fapt...
ERASM: Fără pic de personalitate?
RODICA: Da. În definitiv...
ERASM: Fantomă?
RODICA: Ei, şi tu...
ERASM: Dar ştii care-i situaţia? Tristă, cum spune poetul. Nu mai pot să fiu ca înainte... Am gustat din fructul oprit şi simt că nu pot să fiu decât mare, ieşit din comun, genial! Ce mă fac?
RODICA: Încearcă, Erasm, străduieşte-te...
ERASM: Imposibil. Strigă personalitatea în mine. Am alunecat pe panta originalităţii şi nu mă mai pot frâna.
RODICA: Poate dacă dormi puţin... ai să te refaci.
ERASM (*sare ca muşcat*): Cuum? Doar am făgăduit! Eu îmi ţin cuvântul. Am făgăduit să mă transform radical, să am insomnie, să devin cineva...
RODICA: Te dezleg de făgăduială, numai redă-mi liniştea conjugală.
ERASM: Să mă-ntorc la stadiul de obiect neînsufleţit?
RODICA: Orişicum ai fi, Erasme, am să te iubesc ca-n basme.

ERASM: Ce-i cu tine, Rodica? Vorbeşti în rime? (*O scutură.*)

RODICA (*se trezeşte ca din transă*): Ah, ce obosită sunt! Era să adorm aici... Erasm, nu mai vreau să ai personalitate, originalitate, nu vreau să mai fi cineva, vreau să fii tu însuţi, aşa cum ai fost întotdeauna, nu vreau să mai ai insomnie, vreau să dormi şi tu, şi (*cască*) cu...

ERASM: Bine, dar somnul raţiunii?...

RODICA: Ştiu. Naşte pui vii...

ERASM (*tare*): Nu, Rodica. (*Cu un fel de răguşeală a epuizării.*) NAŞTE MONŞTRI!

CORTINA

Liftul

Acţiunea se petrece într-un lift oprit între etaje.

LUNGANUL (*către Miop*): Cât mai e ceasul, domnule?
MIOPUL: Fără opt minute.
LUNGANUL: Formidabil! Stăm aici între etaje de patru minute. Şi mă grăbesc îngrozitor!
MIOPUL: Şi eu mă grăbesc.
LUNGANUL: Tot îngrozitor?
MIOPUL: Nu chiar. Am treabă.
LUNGANUL: Mi-am dat seama. Prea eşti calm. Eu la fix trebuia să fiu sus.
MIOPUL: Şi eu. Ce să-i faci?!
LUNGANUL: Îţi convine. (*Imită*.) „Ce să-i faci?" Pesemne că nu te grăbeşti…
MIOPUL: Ţi-am spus că mă grăbesc.
LUNGANUL: Dar nu îngrozitor.
MIOPUL: Mă grăbesc, pur şi simplu.
LUNGANUL: Eşti fantastic! Cum naiba poţi să fii dumneata atât de calm? Mai apasă o dată pe butonul ăla. (*Miopul apasă*.) Nimic, aşa-i?
MIOPUL: Nimic.
LUNGANUL: Apasă şi pe ălălalt. (*Miopul apasă, se aude o sonerie*.) Poate că aude mecanicul. (*Pauză*.) Ţi-ai găsit! O fi la o ţuică… Te pomeneşti că rămânem în liftul ăsta până mâine dimineaţa. Ce porcărie! Tocmai acuma şi-a găsit să rămână între etaje!
MIOPUL: O să se rezolve până la urmă.

LUNGANUL (*enervat*): Vorbeşti prostii, domnule. Cine dracu să rezolve? (*Adresându-se Grasului.*) Ce părere ai? (*Arată spre Miop.*) Se vede că nu-i grăbit... Mai ştii, poate că-l şi amuză ideea să rămână toată noaptea în lift. (*Îl priveşte deodată suspicios pe Gras.*) Dar dumneata de ce taci? Nu te grăbeşti?

GRASUL: Ba da, cum să nu. Sper să ajung la timp.

LUNGANUL (*dispreţ*): Speri! Mă faci să râd, domnule. Speri! Dar ce, în situaţia asta e vorba să speri sau să nu speri? Trebuie să fiu sus la fix. (*Bate furios în uşă.*) Cât mai e ceasul?

MIOPUL: Fără şase.

LUNGANUL: Fără şase? Extraordinar! Aici ne petrecem noaptea. Ce mizerie! Ce mizerie! (*Măsurându-l cu atenţie pe Gras.*) Câte kilograme ai dumneata?

GRASUL (*jenat*): O sută două.

LUNGANUL: Cââât?

MIOPUL: Ţi-a spus omul o dată. De ce mai insişti?

LUNGANUL (*se gândeşte câteva secunde, apoi izbucneşte*): Acum e clar!

MIOPUL: Ce e clar?

LUNGANUL (*privindu-l insistent pe Gras*): E clar.

GRASUL (*neliniştit*): Ce e clar?

LUNGANUL: E clar de ce ne-am oprit între etaje. Kilogramele dumnealui.

MIOPUL: Să fim serioşi.

LUNGANUL: Să fim serioşi? Ia citeşte dumneata ce scrie pe tăbliţa aia.

MIOPUL (citeşte): „Maximum 3 persoane”.

LUNGANUL (*triumfător*): Ei?

MIOPUL: Ce „ei”?

LUNGANUL: Nu te-ai lămurit? Am supraîncărcat liftul. Puteam să ne şi prăbuşim. De altfel, nici nu-i prea târziu.

MIOPUL: Ce?

LUNGANUL: Să ne prăbuşim.

MIOPUL: Vezi-ţi de treabă. Eu am 54 de kilograme, iar dumneata cred că n-ai mai mult de 60.
LUNGANUL: 62.
MIOPUL: E-n regulă.
LUNGANUL: Ce e-n regulă?
MIOPUL: Toţi trei n-avem mai mult de 220 de kilograme.
LUNGANUL: Şi ce-i cu asta?
MIOPUL: Puterea de tracţiune a liftului e calculată pentru ceva mai mult. Cam 225—230 de kilograme.
LUNGANUL: Mde! Şi dacă nu-i calculată bine? Şi dacă liftul e uzat?
MIOPUL: Trebuia să nu te urci.
LUNGANUL (*arătând spre Gras*): El trebuia să nu se urce! Dacă e gras, să meargă pe scări.
MIOPUL: Dânsul s-a urcat primul. Dumneata ai venit ultimul. După ce închisesem uşa.
LUNGANUL: Eu mă grăbesc.
MIOPUL: Toţi ne grăbim.
LUNGANUL: Eu trebuie să fiu sus la fix. Cât e ceasul?
MIOPUL: Fără trei minute. Toţi trei trebuie să fim sus la fix.
LUNGANUL (*agitându-se*): Nemaipomenit! Gata. Aici rămânem! Domnule, de ce eşti atât de gras?
GRASUL (stingherit): Hipofiza…
LUNGANUL: Ce-i aia hipofiza?
MIOPUL: O glandă.
LUNGANUL: Şi de ce nu munceşti, ca să mai dai jos…?
GRASUL (*modest*): Muncesc.
LUNGANUL: Dacă urcai pe scări, mai slăbeai puţin.
GRASUL: Sufăr de inimă.
LUNGANUL: Uite că din cauza dumitale stăm aici cine ştie până când. (*Bate disperat cu pumnii în uşă*.) Hei! Alo! Nu-i nimeni? Am rămas între etaje! (*Scârbit*.) Aiurea! Nu ne aude nimeni… Ce situaţie stupidă! (*Se întoarce spre Gras*.) Domnule, când te văd, mă mănâncă palmele.

GRASUL (*scuzându-se*): Dar n-am făcut nimic…
LUNGANUL: N-ai făcut nimic!… Eşti gras. Asta-i.
MIOPUL: Şi ce-i dacă e gras?
LUNGANUL: E anormal. Şi mic. Anormalii nu-mi plac. Din principiu.
MIOPUL: Dumneata ai principii?
LUNGANUL (*concesiv*): Poftim: din instinct. Dar să ştii că am principii.
MIOPUL: De pildă, principiul grasofobiei.
LUNGANUL: Nu înţeleg.
MIOPUL: Adică nu poţi să-i suferi pe oamenii graşi.
LUNGANUL (*bucuros*): Exact. De unde ştii? Într-adevăr, nu pot să-i sufăr. Când văd un gras — să mă scuze dumnealui — mi se face greaţă, mi se întorc măruntaiele pe dos. Din cauza lor, nu te mai poţi urca într-un tramvai. Nu mai ai loc în tren, la cinematograf, în parcuri, pe stadioane. În lift… Poftim, acuma s-a stricat şi liftul din cauza graşilor. Şi mai sunt şi impertinenţi!
GRASUL (*se face mic*): Domnule, dar cu n-am spus nimic. Te rog să mă ierţi dacă…
LUNGANUL: Sigur că n-ai spus nimic. Asta mai lipsea, după ce ai adus liftul în halul ăsta! Mă miră că nu ţi-e ruşine obrazului.
MIOPUL: De ce să-i fie ruşine?
LUNGANUL: Cum de ce? În primul rând, fiindcă-i gras. Când ai 200 de kile, nu te bagi în sufletul oamenilor.
GRASUL (*pierit*): O sută două.
LUNGANUL: Rahat. Întotdeauna furaţi la cântar ca să păreţi mai slabi. Vă cunosc eu. (*Urlă*.) Ţine-ţi burta mai încolo. Că mă striveşti!
GRASUL (*care se află la o distanţă destul de mare de Lungan. Se retrage în colţul său. Lipindu-se de peretele liftului*): Scuzaţi!
LUNGANUL: Din liftul ăsta mizerabil o să ieşim tocmai mâine dimineaţă (*Grasului*.) Ce te înghesui, mă. În

perete? Vrei să cădem?! (*Grasul se retrage*.)

MIOPUL: Ce tot ai cu el?

LUNGANUL: N-am nimic cu el. (Zâmbind.) În fond, suferim toţi trei. Numai că trebuia să fiu la fix sus. Şi blestematul ăsta de lift s-a oprit între etaje ca un catâr.

GRASUL (*a prins puţin curaj*): Bine zis, ca un catâr.

LUNGANUL (*meditează o clipă, apoi izbucneşte*): Faci ironii, da? Cu mine faci tu ironii, umflatule! (*Strânge pumnii*.) Mă, dacă mai scuipi o singura ironie la adresa mea, te dezumflu ca pe un balon, te fac slănină afumată! Porcule!

GRASUL (*în panică, Miopului*): Domnule, eşti martor, n-am făcut nicio ironie. Să mă trăsnească dacă…

MIOPUL: Într-adevăr, n-ai făcut nicio ironie. Dumnealui e cam prost dispus, ca să mă exprim mai politicos.

LUNGANUL: Pune-te şi dumneata în situaţia mea.

MIOPUL: Sunt.

LUNGANUL: Închipuie-ţi, la fix trebuia să fiu sus. Cât e ceasul?

MIOPUL: Fără un minut.

LUNGANUL: Fără un minut? Dezastru! Nu mai ajung sus la fix. O, de ce există pe lume oameni (*se uită spre Gras*) care îi împiedică pe alţii să trăiască?! (*Aproape plângând*.) Liftul ăsta m-a nenorocit! Dacă nu-l supra-încărcam, nu se oprea între etaje. Ar trebui să se facă o lege care să interzică graşilor accesul în lifturi, în localurile publice, în tramvaie şi autobuze. Nu că aş avea ceva cu dumnealui, dar speţa asta e o calamitate. (*Miopului, în mod special*.) Acum câteva zile, în tramvai, mă calcă un bivol de ăsta de vreo două-trei sute de kile pe picior. Credeam că văd stele verzi. Gândeşte-te, domnule, trei sute de kilograme pe un biet picior! Ei, ce crezi? Mi-a sărit ţandăra şi i-am băgat un pumn în burtă, că era, tâmpitul, să crape de apoplexie. (*Grasului*). Ce te uiţi aşa? Nu-ţi convine? Degeaba! Pe mine n-ai să mă înfuleci! Mai bine uite-te

la tine, cum se cunoaşte că te tragi din maimuţă.

MIOPUL: După ce se cunoaşte?

LUNGANUL: După grăsime, domnule. E gras ca un porc.

MIOPUL: Logica dumitale e suspect de şubredă.

LUNGANUL: Logica? De logică îţi arde dumitale? Eu la fix trebuie să fiu sus. Şi uite că în loc să fiu sus la fix, stau agăţat între etaje. Unde-i logica aici? Ei, unde-i logica? Dacă ar fi să mă conduc după logică, ar trebui să-l iau pe grasul ăsta şi să-l arunc afară din lift. Asta, da, logică! (*Febril.*) Cât mai e ceasul?

MIOPUL: Fix.

LUNGANUL (*distrus*): Gata! S-a sfârşit! La fix trebuia să fiu sus... (*Cu ură, Grasului.*) Numai din cauza ta. Gra-su-le! Numai tu eşti de vină! Numai voi, graşii, sunteţi de vină! Trebuie să fiţi daţi afară din toate lifturile. Sunteţi un pericol pentru umanitate, graşilor! Ah, dacă ar fi după mine, te-aş strânge de gât aici, pe loc, ca să scap lumea de un gras... Te-aş ucide cu mâinile mele. Toţi graşii trebuie ucişi, ucişi, ucişi!...

MIOPUL (*măsurându-l pe Lungan de aproape, după ce şi-a ridicat ochelarii pe frunte*): LUNGANULE!

CORTINA

Dispariţia

Scena radiofonică

CĂLĂTORUL 1: Am impresia că şi dumneata mergi în aceeaşi direcţie…
CĂLĂTORUL 2: Da.
CĂLĂTORUL 1: Ştii unde duce drumul ăsta?
CALATORUL 2: Fireşte. Altfel nu porneam.
CĂLĂTORUL 1: Şi ai de gând să mergi chiar până la capăt?
CALATORUL 2: Te cred.
CALATORUL 1: Mda. Speri să treacă vreo maşină? Pe-aici nu prea trec maşini. Nici căruţe.
CALATORUL 2: Ştiu.
CALATORUL 1: Cu groaza asta de bagaje vrei să faci tot drumul pe jos?
CALATORUL 2: Mi-am luat câteva lucruri trebuincioase.
CALATORUL 1: Mă rog, mă rog. Treaba dumitale. Nu mă amestec. Eu, după cum vezi, sunt mai lejer. Deşi, pentru mine, drumul ăsta e un fleac. Am condiţie fizică.
CALATORUL 2: Da. Eşti voinic.
CALATORUL 1 (*după o pauză*): N-aş vrea să te jignesc… Cum s-ar spune, suntem doar tovarăşi de drum… Dar, aşa pirpiriu cum te văd… Mă rog, nu-mi place să mă amestec în viaţa altora… Faci cum crezi. N-ai o alură atletică.
CALATORUL 2: N-am.
CALATORUL 1: E de mers, nu glumă.

CALATORUL 2: Te văd foarte îngrijorat de soarta mea.

CALATORUL 1: N-am vrut să te jignesc. De altfel, nici nu te cunosc. Te văd pentru prima oară. (*Pauză.*) Afla că nu ţii bine rucsacul. La un moment dat, au să te jeneze curelele. Au să-ţi intre în came. Te previn cu totul dezinteresat.

CALATORUL 2: Mulţumesc.

CALATORUL 1: Dumneata cunoşti bine drumul ăsta?

CALATORUL 2: N-am mai fost niciodată pe aici.

CALATORUL 1: Nici eu. Dar pot să spun că-l cunosc ca-n palmă.

CALATORUL 2: După vreo hartă, ceva?

CALATORUL 1: A. Nu. Am eu, aşa, o intuiţie a drumurilor. Nu ştiu cum să-ţi explic... Un fel de conştiinţă interioară a geografiei. Nu, nu-i vorba de ştiinţă. Eram slab la geografie. În şcoală. Cum să te fac să pricepi? Dumneata ai fost vreodată la Buenos Aires?

CALATORUL 2: Nu.

CALATORUL 1: Nici eu. Dar ştiu cum arată. Dacă m-aş duce acolo, m-aş descurca tot atât de bine ca în oraşul meu natal. Şi nu numai la Buenos Aires. Şi la Addis Abeba. Sau la Port Said. Sau la Alma Ata. Nu mai vorbesc de New York sau de San Francisco. (*Râde.*) Ai observat? Am o slăbiciune pentru oraşele cu denumiri formate din două cuvinte. Înţelegi ce vreau să spun.

CALATORUL 2: Nu prea.

CALATORUL 1: Nu-ţi reproşez. E şi foarte greu să înţelegi un proces complicat, care se petrece undeva, în subconştientul altcuiva. În sfârşit... (*Pauză. Cei doi merg în tăcere.*) Dacă mergi crispat, ai să oboseşti repede.

CALATORUL 2: Nu merg crispat.

CALATORUL 1: Aşa mi s-a părut. În orice caz, să ştii de la mine că numai mersul lejer este neobositor.

CALATORUL 2: Tot ce se poate.

CALATORUL 1: Cu pantofii ăştia nu ajungi departe.

Trebuia să-ţi pui ghete de baschet. Sau pantofi de tenis. În fond, şi ăsta e un fel de sport.

CALATORUL 2: Dumneata mergi ca turist?

CALATORUL 1: Nu, nu. M-ai înţeles greşit. Merg cu un scop. Bine determinat. Dar. După părerea mea, scopul nu scuză mijloacele. Vreau să ajung la capăt în stare bună, cum s-ar zice.

CALATORUL 2: Şi eu vreau acelaşi lucru.

CALATORUL 1: Nu se cunoaşte. N-ai ritmicitate în marş. Ai şi început să gâfâi. Uite. Dacă vrei să te cruţi, ia-te după pasul meu. Fii atent: un-doi, un-doi. Păi ce faci, domnule? îmi răcesc gura degeaba? Şi-aşa e destul praf pe drumul ăsta. Vrei să-l înghit eu pe tot?!

CALATORUL 2: Nu te supăra. Eu merg în ritmul meu. Sunt ceva mai greoi. Dumneata execuţi un pas gimnastic. Foarte elegant, foarte spectaculos... dar... nu mi se potriveşte.

CALATORUL 1 (*ironic*): Mulţumesc pentru aprecieri. (*Oftează*). Degeaba încearcă omul să te înveţe câte ceva...

CALATORUL 2: În definitiv, de ce să ne certăm? Eu nu îndrăznesc să-ţi dau dumitale lecţii.

CALATORUL 1 (*sarcastic*): Asta ar fi chiar bună! *Dumneata* să-mi dai *mie* lecţii! Eu ştiu *să merg*, domnule. Uite: bat pasul ferm, apăsat, viguros. Talpa aderă perfect la teren. Paşii sunt egali, precişi. Matematici. Greutatea corpului cade deopotrivă pe ambele picioare. Nu gâfâi. Nu ezit, nu mă poticnesc.

CALATORUL 2: Sunt convins. De altfel, ai şi multă prestanţă în mers.

CALATORUL 1: Te rog, fără ironii.

CALATORUL 2 (*sincer*): Nici nu m-am gândit să fac ironii. Sunt absolut sincer.

CALATORUL 1 (*uşor plictisit*): Cred că n-ai să te consideri ofensat dacă am să încerc să merg în stilul meu... mai spectaculos. Cum îi zici dumneata. La urma urmei,

drumul e cât se poate de practicabil şi aş vrea să şi profit niţel să-mi pun în mişcare muşchii, sângele, respiraţia. Nu te superi, nu?

CALATORUL 2: Nu.

CALATORUL 1: Atunci o iau înainte. Sper să ne mai întâlnim. La revedere. (*De departe*.) Şi mai gândeşte-te la ce ţi-am spus!

CALATORUL 2 (*singur*): Ciudat om! Are o condiţie fizică excelentă, e foarte sigur pe sine şi totuşi ţine să facă demonstraţii gratuite. (*Pauză. Merge*.) Dar cu rucsacul cam are dreptate. E destul de greu pentru un drum lung… (*Icneşte, aranjându-şi rucsacul*.) Şi ce căldură! A ajuns departe… nu se mai vede… (*Pauză. Merge. Deodată strigă.*) Hei, domnule, ce-i cu dumneata? S-a întâmplat ceva?

CALATORUL 1 (*de la oarecare distanţă*): Un mic accident. (*Mai aproape*.) Nu ştiu de unde naiba o fi răsărit copacul ăsta tocmai de-a curmezişul drumului. Pesemne că a fost furtună azi noapte. M-am împiedicat şi mi s-a rupt cămaşa. Drept în faţă. Uite şi dumneata.

CALATORUL 2: Da. Neplăcută treabă!

CALATORUL 1: Neplăcută, zici? Mizerabilă! Asta nu e drum. E cursă cu obstacole. Te-am prevenit. Ce ai în rucsac?

CALATORUL 2: Nişte schimburi… mâncare… câteva cărţi.

CALATORUL 1 (*râde*): Cărţi, la drum! Eşti formidabil, domnule! Doar n-ai să citeşti din mers.

CALATORUL 2: Bineînţeles că nu. Pentru popasuri. Şi când ajung.

CALATORUL 1: O cămaşă pentru mine n-ai? Chiar dacă ai. O să-mi fie prea mică. Eu sunt, oricum, mai solid. Am să încerc totuşi. (*I se oferă cămaşa*.) Aşa. Mulţumesc. (*Încearcă s-o îmbrace*.) Dar ce-i asta? Dumneata porţi cămăşi atât de mari?

CALATORUL 2: Nu. Îmi vine perfect.

CALATORUL 1: Foarte straniu! Atunci de ce mie mi-e prea

mare?

CALATORUL 2: Nu pricep nici eu. Am senzaţia că te-ai făcut mai mic.

CALATORUL 1 (*râde cu hohote*): Ce prostie!

CALATORUL 2: Domnule, să ştii că, în orice caz, nu mai eşti ca la început. Ceva s-a petrecut cu dumneata. Nu, nu. E limpede. Eşti mai mic. Te rog să mă ierţi, dar asta-i realitatea.

CALATORUL 1: Faci sofistică, amice. Dacă dumneata ai halucinaţii, sau mai ştiu eu ce dracu, nu înseamnă că (*imită gros*) „asta-i realitatea!" Ia stai niţel! Ai mâncat ceva pe drum în lipsa mea?

CALATORUL 2: Nimic.

CALATORUL 1: Atunci de ce te-ai umflat aşa?

CALATORUL 2: Fugi de-aici! Cum o să mă umflu? Nu mă simt deloc umflat.

CALATORUL 1: Totuşi, aşa e. Nu erai dumneata mai mic decât mine?

CALATORUL 2: Ba da. Tocmai mă miram şi eu că acum e invers.

CALATORUL 1: Ce vrei să spui?

CALATORUL 2: Acum, dumneata eşti mai mic decât mine.

CALATORUL 1: Fiindcă te-ai umflat fără măsură.

CALATORUL 2: Dimpotrivă. Te-ai micşorat dumneata.

CALATORUL 1: Eşti stupid, domnule. Iartă-mă că ţi-o spun de la obraz. Din punct de vedere logic, un om nu se poate micşora.

CĂLĂTORUL 2: Asta aşa e.

CALATORUL 1: Ei, vezi?

CALATORUL 2 (*încurcat*): Sigur... din punct de vedere logic...

CALATORUL 1: În schimb, logica nu interzice umflarea unui om din diverse cauze. După cum umflarea unui om nu contrazice logica.

CALATORUL 2: Da, însă...

CALATORUL 1: Asta e! Ia-ţi cămaşa înapoi, că mi-e prea

mare. Şi ia aminte că drumul ăsta nu-i o bagatelă. Ai văzut ce era să păţesc eu, care, cât de cât, am ceva experienţă, ca să nu mai vorbesc de condiţia fizică... Cu felul dumitale de a merge n-ai să ajungi la capăt în vecii vecilor. Te avertizez. (*Poruncitor*.) Şi acum, la drum! (*Merg amândoi în tăcere. Călătorul 2 gâfâie*.) Ai văzut cum gâfâi?! Dacă nu m-asculţi, n-am ce-ţi face!

CALATORUL 2: Domnule, dacă iar începi să mă dădăceşti, să ştii c-o iau înainte.

CALATORUL 1: Numai să poţi. (*Râde*.) Stai, domnule, eşti nebun? Ia te uită cum merge. Hei! Ce faci? Alo! Stai mai încet! (*Zgomotul unei căderi*.) Na, că iar m-am împiedicat! De unde naiba, a răsărit bolovanul ăsta?! Hei! Prietene!

CALATORUL 2 (*de departe*): Ce mai vrei?

CALATORUL 1 (*ţipă*): M-am împiedicat. Întoarce-te puţin înapoi!

CALATORUL 2 (*s-a întors*): Iar ai căzut? (*Uluit*.) Domnule, dar de ce eşti aşa de mic? E nemaipomenit! Cum de te-ai micşorat în halul ăsta?

CALATORUL 1: Eşti nebun! Mai bine ajută-mă să mă ridic. Hopa, sus. Dumnezeule! Ce s-a întâmplat cu dumneata? De ce ai crescut în halul ăsta?

CALATORUL 2: Eu?

CALATORUL 1: Dar cine, eu? Nu te vezi ce matahală eşti? Cu dumneata nu-i lucru curat, pe cuvântul meu.

CALATORUL 2: Să fim serioşi. Eu am rămas exact cum am fost. Uite rucsacul ăsta.

CALATORUL l: Ala-i rucsac? E coşcogea cisternă.

CALATORUL 2: Nu vezi că înoţi în propriile dumitale haine? Cum să nu te împiedici cu asemenea ghete în picioare! Parcă ai fi Charlot.

CALATORUL 1: Da, mi s-au întins. E drept. A plouat cumva?

CALATORUL 2: Da de unde! E senin. Te-ai micşorat, asta e!

CALATORUL 1: Iar intri în conflict cu logica. Un om nu se poate micşora, că nu-i gheaţă sau zahăr, să se topească. Dumneata ai crescut peste măsură. Poate că eşti în perioada de creştere. Ti s-o fi schimbând şi vocea, te pomeneşti.

CĂLĂTORUL 2: Delirezi, iubitule. La vârsta mea nu mai creşte nimeni.

CALATORUL 1: Ei fi rămas în întârziere. Mai bine aruncă bolovanul ăsta din drum că se poate împiedica şi altcineva.

CALATORUL 2: Bolovan?! (*Râde cu hohote*.) E o biată pietricică.

CALATORUL 1: Faţă de dimensiunile dumitale…

CALATORUL 2: Sunt de-a dreptul îngrijorat. Abia dacă-mi ajungi până la genunchi. Şi vocea ţi-a devenit mai subţirică…

CALATORUL 1: Lasă-te de glume. Şi nu mai urla aşa de tare.

CALATORUL 2: Nu urlu deloc. Vorbesc normal.

CALATORUL 1: Hai mai departe. Dar fii atent. Eu cunosc drumul şi tot mă mai poticnesc. Fii atent la mine: un-doi, un-doi, un-doi! Ce Dumnezeu faci paşi aşa de mari? Ptiu! (*O nouă bufnitură*.) Iar m-am împiedicat de un copac.

CALATORUL 2 (*râde homeric*): Asta-i chibritul cu care mi-am aprins cu ţigara. Dacă ştiam că ai să te-mpiedici de el, nu-l aruncam în mijlocul drumului. Hai, ridică-te! Tii! Dar mic te-ai mai făcut! Mă uluieşti! De câte ori te împiedici de ceva, te micşorezi. Curioasă creatură trebuie să fii.

CALATORUL 1: Din punct de vedere logic, eu nu mă puteam micşora. Ca să nu mai spun de condiţia fizică.

CALATORUL 2: Scuteşte-mă de logica dumitale şi de condiţia aia fizică! Uite că s-a schimbat condiţia fizică. Eşti mai mic decât palma mea. Pesemne că şi logica se mai poate schimba…

CALATORUL 1: Niciodată! Niciuna, nici alta! Să mergem mai departe. Dar ţine seama de ce ţi-am spus: paşi egali, greutatea deopotrivă pe un picior şi pe celălalt, respiraţia ritmică. Altminteri, oboseşti.

CALATORUL 2: Dacă-mi promiţi să nu-mi mai ţii predici,

cu te duc în palmă. Că până la urmă ai să te-mpiedici şi de un fir de praf. Hai, suie în palmă şi taci din gură!

CALATORUL 1: Te poftesc să nu ţipi la mine. Mai întâi învaţă să mergi! Au! Nu mă strânge aşa!

CALATORUL 2: Ţine-te bine de degetul cel mare. Aşa. Să nu cazi. Nu te mai plimba, domnule, prin palmă, că mă gâdili.

CALATORUL 1: Trebuie să-mi menţin condiţia fizică. Şi morală. Trebuie să ajung la capăt.

CALATORUL 2: Cel puţin taci din gură.

CALATORUL 1: Nu pot să tac. Trebuie să-mi menţin condiţia logică. Au! M-am împiedicat! Ce-i asta?

CALATORUL 2: O linie din palmă. Se zice că-i linia minţii.

CALATORUL 1 (*din ce în ce mai îndepărtat, din ce în ce mai slab*): Ajutor! Ajutor! Simt că nu mai sunt! Condiţia mea fizică! Condiţia mea morală! Condiţia mea logică! Dispaaar!

CALATORUL 2: Ce-i? Ce s-a întâmplat? Hei, dar unde eşti? Te ţineam aici în palmă... Unde ai dispărut? Unde-ai dispărut, domnule? Ce întâmplare fantastică! Şi eu care credeam că o să facem drumul împreună până la capăt! MINCINOSULE!

CORTINA

Hoţii

Întuneric. O lanternă luminează pe rând obiecte dintr-un cabinet de lucru. Purtătorul lanternei scotoceşte febril peste tot, deschide sertare, uşile bibliotecilor. Răscoleşte printre hârtiile de pe birou, printre cărţi etc. Comportare abilă de specialist în materie. Nu face zgomot. Dar... ghinion! Un obiect nevăzut care îi stătea în drum se răstoarnă, tulburând violent liniştea. Hoţul încremeneşte. Stinge lanterna. Beznă. Nici o mişcare. Câteva secunde de încordare. Se pare că zgomotul nu a fost auzit. Hoţul îşi reia îndeletnicirea. Se deschide încet o uşă.

LOCATARUL: Sus mâinile! (*Aprinde brusc lumina. Hoţul ridică mâinile. Locatarul, în pijama, ţine în mână un pistol-jucărie, foarte asemănător cu un pistol autentic. De aceea — şi din pricina spaimei — Hoţul nu-şi dă seama*.)

HOŢUL: Domnule, eu...

LOCATARUL (*zâmbind rece*): Lasă justificările! N-ai să-mi spui că te afli aici fiindcă ai confundat locuinţa mea cu a dumitale, sau fiindcă ai vrut să-mi fad o surpriză plăcută — un cadou, flori, ceva... Dacă nu ţii mâinile sus, trag. Sunt în legitimă apărare. Te rog să nu faci nicio mişcare suspectă, că te curăţ pe loc. (*Îl priveşte cu atenţie*.) Interesant specimen! De mult visam să pun şi eu mâna pe un hoţ... Pe un hoţ autentic, evident.

HOŢUL (*nu ştie ce să facă cu lanterna pe care o mai ţine în mână*): Domnule, vă rog...

LOCATARUL (*tăios*): Nu mă rogi nimic. Doar n-ai vrea să te fac scăpat. Să te mai şi felicit, poate…

HOŢUL: Nu, domnule, am vrut să vă rog să… pun şi eu lanterna asta undeva. N-are niciun sens să o mai ţin în mână.

LOCATARUL (*mirare indignată*): Ia te uită! Mă iei cu „sens”, ai? Avem vocabular?! Suntem culţi, te pomeneşti…

HOŢUL (*cu modestie*): A, nu… N-am intenţionat nicidecum să vă epatez. Îmi pare rău…

LOCATARUL (*din ce în ce mai mirat*): Cu mutra dumitale lombroziană… să mă e-pa-tezi! Devii din ce în ce mai interesant.

HOŢUL: Vă rugasem ceva…

LOCATARUL: Pune-o şi dumneata pe bibliotecă, dar să nu faci nicio mişcare în plus, că… (*Hoţul pune lanterna pe bibliotecă şi lasă mâinile în jos*.) Na! Mâinile sus!

HOŢUL (*ridică mâinile*): Să ştiţi că nu sunt înarmat.

LOCATARUL (*râde*): Îmi dai cuvântul de onoare?

HOŢUL (*n-a sesizat ironia*): Pe cuvântul meu de onoare.

LOCATARUL (*râde cu hohote*): Pe cuvântul dumitale de onoare! Ei, ce să mai discutăm?! Cu figura distinsă şi cu purtările alese ce vă caracterizează, cuvântul de onoare e de-a dreptul o tautologie. Ce gafă! Să pretind cuvântul de onoare unui domn respectabil şi distins! Vă rog, stimate domnule hoţ, să mă iertaţi… Mă simt profund vinovat pentru ofensa involuntară ce v-am adus-o.

HOŢUL (*calm*): Vă iert. Pot să ţin mâinile mai lejer?

LOCATARUL: Cât vă sunt de îndatorat, domnule! M-aţi iertat, deci! Vă spun sincer, nu mă aşteptam la atâta generozitate din partea unei persoane pe care am jignit-o, e drept, involuntar, dar oricum… Vă mulţumesc din suflet, respectabile domn.

HOŢUL (*idem*): Dat fiind faptul că nu posed niciun fel de arme asupra mea — dacă vreţi, puteţi controla —, vă

rugasem să-mi îngăduiţi să nu mai ţin braţele ridicate…

LOCATARUL (*bine dispus de propriul joc, dar cu un pic de teamă*): Cu condiţia să rămâneţi pe loc şi să nu schiţaţi niciun gest, cât de cât periculos. Periculos pentru dumneavoastră, bineînţeles. V-ar putea costa chiar viaţa. Puteţi coborî braţele şi vă puteţi aşeza pe scaunul acela. (*Brutal.*) Dar, te previn: degetul meu arătător se află» n permanenţă pe trăgaci, gata să sancţioneze drastic orice mişcare necugetată…

HOŢUL (*se aşază pe scaunul indicat fi pune mâinile pe genunchi*): Constat că aţi citit ceva romane poliţiste…

LOCATARUL (*cam jenat*): În tinereţe. Ca toată lumea… (*Îşi dă seama că a marşat.*) Mă bucură imens că ai început să faci şi constatări. E foarte frumos din partea dumitale… în orice caz, am început să devenim mai familiari unul cu celălalt, fapt ce-mi produce o plăcere deosebită.

HOŢUL (*fără umbră de ironie*): Plăcerea e de partea mea. Mă simt onorat să stau de vorbă cu dumneavoastră. Sunteţi o somitate culturală şi, chiar cu riscul de a primi un glonte trimis din greşeală, satisfacţia acestei convorbiri este incomensurabilă pentru mine. Vă mărturisesc sincer că, în ciuda situaţiei cu totul neplăcute în care mă aflu, posibilitatea de a sta de vorbă cu dumneavoastră merită toate ostenelile.

LOCATARUL (*măgulit şi prudent*): Sunt stupefiat, domnule hoţ, că mă recunoşti drept o somitate culturală. Nu ştiam că şi în domeniul dumneavoastră de activitate cultura e atât de apreciată… Mă simt măgulit. Şi, în acelaşi timp, mă întreb cu foarte mare seriozitate unde vrei să ajungi. Debutul discuţiei este cât se poate de bizar. Nu crezi?

HOŢUL: Din punctul meu de vedere…

LOCATARUL: Aha, ai şi punct de vedere! Te pomeneşti că eşti şi deţinătorul unui sistem filosofic personal… inedit…

HOŢUL: Am sesizat ironia dumneavoastră…
LOCATARUL: Nu mai spune! Atât de subtil eşti?
HOŢUL (*continuă, fără să ţină seama de întrerupere*): … dar nu consider că am dreptul să vă răspund. Îmi sunteţi cu mult superior şi…
LOCATARUL: Cum ai spus? Superior? Eu superior faţă de dumneata? Domnule, iartă-mă, dar te înşeli profund… Poate că reprezint eu ceva în cultură, nu cine ştie ce, dar dumneata eşti totuşi (*gest de înaltă apreciere*) un Hoţ!
HOŢUL: N-aş vrea să fiu înţeles greşit…
LOCATARUL (*mimând o gândire profundă*): Se poate… se poate… Aparenţele înşală uneori… Dumneata, în fond, ai venit aici ca să porţi o discuţie filosofică… sau… mă rog… să te adapi la unul din izvoarele culturii… Şi ai preferat să intri noaptea — noaptea fiind mai propice activităţii intelectuale — şi, prin efracţie, probabil din originalitate… Iar eu, privind lucrurile superficial, te iau drept un… hoţ. Ah, judecata asta superficială a oamenilor de condiţie spirituală inferioară! Te implor, domnule, să mă ierţi! Sunt un infam.
HOŢUL: V-am lăsat să vorbiţi… nu v-am întrerupt…
LOCATARUL: Da, da, ai dreptate! Am procedat cam nepoliticos, vorbind mai mult decât trebuie. Sunt gazdă… Am cam uitat unele îndatoriri mondene.
HOŢUL: Domnule, îmi dau seama că, orice aş spune, nu voi putea fi luat în serios. Din pricina…
LOCATARUL: Te înşeli. Eu te iau foarte în serios. Dovadă… (*Arată pistolul din mâna dreaptă*.)
HOŢUL: Fiindcă tot a venit vorba de obiectul acela din mâna dumneavoastră, ţin să vă aduc la cunoştinţă că şi fiul meu arc unul la fel, cu care trage la ţintă… pe bază de beţişoare cu ventuză.
LOCATARUL (*aruncă furios pistolul*): Atunci de ce ai ridicat mâinile şi de ce toată mascarada aia cu glonţul trimis din greşeală?…

HOŢUL: Să vă spun sincer, la început am crezut că aveţi un pistol adevărat. Mă speriasem prea tare şi nu mi-am dat seama. Ulterior, când m-am liniştit, l-am privit cu mai multă atenţie... şi... în sfârşit. Dar n-am vrut să vă supăr...

LOCATARUL: îţi apreciez delicateţea. Să nu-ţi închipui însă că mă aflu la discreţia dumitale. Oricând pot striga şi îmi vine ajutor.

HOŢUL: Întâmplător am aflat că familia dumneavoastră e plecată la munte şi că sunteţi singur în această vilă cu totul izolată...

LOCATARUL (*şi-a pierdut sângele rece*): Te avertizez. Telefonul e lângă mine, pe birou. Pot suna şi, în câteva clipe...

HOŢUL: De ce vă enervaţi, domnule? Gândiţi-vă şi dumneavoastră: până să puneţi mâna pe telefon, până să vină tonul, până să formaţi numărul şi până să purtaţi cea mai scurtă convorbire posibilă, eu vă pot neutraliza de douăzeci de ori. Chiar fără arme...

LOCATARUL (*înspăimântat, dar încercând să intimideze*): Cu alte cuvinte, mă ameninţi. Mă ameninţi cu moartea. Treaba asta o să tragă destul de greu în defavoarea dumitale... mai târziu, la anchetă...

HOŢUL: Vedeţi? Din nou m-aţi înţeles greşit. Nimeni nu vă ameninţă, domnule, nimeni nu vrea să vă ucidă. Cu atât mai puţin eu, care n-am omorât în viaţa mea nici măcar o găină.

LOCATARUL (*nu prea dă crezare asigurărilor Hoţului*): Atunci, de ce...

HOŢUL: Păi singur v-aţi creat iluzia unui atac din partea mea şi aţi trecut în revistă toate posibilităţile de salvare. Vă asigur însă că nu am nici cel mai mic gând rău cu dumneavoastră.

LOCATARUL (*amar*): Sunt convins. Ai venit să mă vezi.

HOŢUL: Nu. Am venit să fur.

LOCATARUL: Serios?! De necrezut. Un om atât de fin...

HOŢUL: începeţi să vă repetaţi, domnule.
LOCATARUL: Sunt, dacă nu mă înşel, în casa mea (*apăsat*), domnule.
HOŢUL: Şi v-aţi pierdut şi umorul...
LOCATARUL: E pentru prima oară când aud, şi încă în casa mea, astfel de cuvinte despre mine.
HOŢUL: E, mi se pare, pentru prima oară când vă calcă un hoţ. N-am vrut să vă jignesc, în orice caz...
LOCATARUL (*exasperat*): Domnule, să lăsăm schimbul ăsta de amabilităţi. Cât ai nevoie?
HOŢUL (*sincer uimit*): Ce anume?
LOCATARUL: Asta-i bună! Doar n-ai venit să-mi şterpeleşti cărţile sau manuscrisele. Te întreb de câţi bani ai nevoie.
HOŢUL: O să râdeţi, dar n-am venit să şterpelesc bani.
LOCATARUL: Dar ce?
HOŢUL: Idei...
LOCATARUL (*în pragul demenţei*): Ce?!
HOŢUL: Aţi auzit bine. Idei.
LOCATARUL (*îşi masează fruntea cu mâna*): Fii bun, lasă-mă să-mi revin. (*Autoconvingere*.) Ceea ce se petrece cu mine nu-i adevărat, nu e realitate. În clipa asta eu visez. Iar dacă ştiu, dacă îmi dau seama că visez, înseamnă că pot să mă trezesc. Acum am să mă trezesc. Am sa mă trezesc!
HOŢUL (*zâmbeşte*): Nu visaţi, domnule. Vă garantez. E cea mai reală dintre realităţi.
LOCATARUL: Reală?! Dar cine a mai pomenit să-ţi intre un hoţ în casă şi să-ţi fure... idei?! Să lăsăm gluma!
HOŢUL (*scurt*): Nici nu avem timp de glume. Am nevoie de nişte idei.
LOCATARUL: Pentru ce?
HOŢUL: Sunt şi eu un intelectual. Trebuie să mă afirm.
LOCATARUL: Cu ideile mele?
HOŢUL: în lipsă de altceva...
LOCATARUL: E necinstit.

HOŢUL: Ştiu. De aceea accept să fiu tratat ca un hoţ de rând.

LOCATARUL: Accepţi!... N-ar fi mai onest să încerci să elaborezi singur nişte idei?

HOŢUL: V-am cerut idei, nu păreri.

LOCATARUL: Îţi ofer bani. Cât vrei. Am.

HOŢUL: Nu mă interesează. Cred că aţi mai luat o dată cunoştinţă de acest lucru.

LOCATARUL: Altfel spus, vrei să mă jefuieşti de munca mea spirituală...

HOŢUL: Exact.

LOCATARUL: Mai gândeşte-te, domnule. E totuşi...

HOŢUL: N-am timp.

LOCATARUL: Bine, dar... Ce idei aş putea să-ţi ofer?

HOŢUL: Ale dumneavoastră, desigur.

LOCATARUL: Şi dacă n-am?

HOŢUL: Imposibil. Aţi umplut revistele şi bibliotecile cu idei.

LOCATARUL (*trist*): Asta a fost mai de mult. Acum însă...

HOŢUL: Cu neputinţă. Din ce trăiţi?

LOCATARUL: Nu te-nţeleg.

HOŢUL: Din ce trăiţi spiritualiceşte f

LOCATARUL: Din ideile mai vechi.

HOŢUL: Cum aşa?

LOCATARUL: Le mai cârpesc, le mai aranjez, le mai întorc pe dos...

HOŢUL (*scoate din buzunar o carte învelită în piele*): Vrei să spui că asta...

LOCATARUL (*cu un zâmbet amar, scoate o carte identică din sertar*): ...e asta, întoarsă pe dos. Dacă o citeai invers, îţi dădeai seama.

HOŢUL (*răsfoieşte câteva secunde cartea*): Şi de ce, răspunde, de ce procedezi aşa?

LOCATARUL: Doar n-ai vrea să afle lumea că nu mai am idei...

HOŢUL: E necinstit.

LOCATARUL: Dumneata vorbeşti de cinste? Eu trăiesc din ideile melc, domnule!

HOŢUL: Nu... nu... Nu se poate. (*E adânc dezolat*.) Va să zică, îţi furi propriile idei... (*Se ridică de pe scaun şi se îndreaptă abătut spre ieşire. Din uşă se întoarce*.) Va să zică... (*Cu dispreţ copleşitor*.) HOŢULE!

CORTINA